

NAŠ GLAS

DROGA
KMETIJSTVO IN ŽIVILSKA INDUSTRIJA n. sol. o. PORTOROŽ

INTERNA IZDAJA

»Naš glas« izdaja delovna organizacija Droga, Portorož. List urejuje uredniški odbor skladno s predpisi. Predsednica uredniškega odbora Majda VLAČIČ. Odgovorna in glavna urednica Albina ŠKAPIN. Tiska GDO Tiskarna Jadran 1987, v nakladi 2500 izvodov. List dobijo člani kolektiva brezplačno.

LETO XXIX

PORTOROŽ, DECEMBER 1987

STEVILKA 4

Srečno 1988

Reorganizacija poslovanja v DSSS in TOZD Blagovni promet

Na osnovi sprejetih predlaga-
cijskih ukrepov v DSSS in TOZD
BLAGOVNI PROMET ter s ci-
ljem združevanja skupnih funk-
cij v DSSS (sedaj so v TOZD
Blagovni promet in DSSS)
je DSDO imenoval komisijo (3.
redna seja, 13. 10. 1987) z na-
logo, da dokončno oblikuje pred-
log organiziranosti skupnih funk-
cij delovne organizacije v Delov-
ni skupnosti skupnih služb v
skladu s 400. členom ZZZ.

Te skupne funkcije so pred-
vsem:

- komercialna funkcija (na ba-
va, prodaja)
 - tehnično-razvojna funkcija
 - finančna funkcija
 - računovodsko-analitska funk-
cija
 - splošno-kadrovska funkcija
- Skupaj z reorganizacijo DO
»DROGA« (izločitev TOZD MPI,
TOK VINAKRAS in TOK AG-
RARIA) se je predlog organiza-
cijske oblike novih skupnih služb
bistveno spreminjal.

Kolegiju direktorjev TOZD in
TOK je bilo posredovano več

različic organizacije skupnih
služb. Na te različice so bile da-
ne določene pripombe, ki smo jih
skušali upoštevati.

Sedanji predlog poleg že ome-
njenih pripomb upošteva tudi za-
konsko določilo ZZZ, da trans-
port ne more biti organiziran v
skupnih službah. Predlog vsebuje
tudi spremembo posloводства in
sicer ukinitve kolektivnega po-
slovnega organa ter opredeli-
tev del in nalog glavnega direk-
torja.

Vse skupne funkcije, ki jih
TOZD prenašajo v Delovno skup-
nost, se organizirajo v nasled-
nih sektorjih:

- sektor trženja (prodaje, naba-
ve, zunanje trgovine)
- sektor tehnično-tehnološkega
razvoja (razvoj, priprava de-
la, investicije)
- sektor poslovanja z denarjem
(dinarsko in devizno poslova-
nje)
- sektor za ekonomiko in orga-
nizacijo (računovodstvo, ana-
lize, informatika in organiza-
cija dela)

(Nadaljevanje na 2. str.)

Delavski svet DO »DROGA«
PORTOROŽ je na 4. izredni
seji, dne 8. 12. 1987, sprejel
naslednji

SKLEP:

Za člane začasnega KPO DO
»DROGA« PORTOROŽ se do
reorganizacije imenuje

1. KRAJNC Ivo —
za v. d. predsednika KPO
2. PETRINJA Miran —
za v. d. člana KPO za in-
ventivno dejavnost in teh-
nologijo
3. BUJISIČ Staniša —
za v. d. člana KPO za eko-
nomiko in financiranje
4. ČEMAŽAR Marta —
za v. d. člana KPO za sa-
moupravne, pravne in ka-
drovske zadeve.

O IVU KRAJNCU - v.d. predsedniku KPO

Ob predstavitvi tov. KRAJNC Iva moramo poudariti, da je to delavec, ki mu ni vseeno, kako se gospodari z minulim in sedanjim delom kolektiva, v katerega je tudi sam veliko vložil v preteklih 23 letih.

KRAJNC Ivo se je v naši DO zaposlil leta 1964. Pred tem je bil zaposlen pri oblastnem odboru Postojna (načelnik finančne inšpekcije). Nadaljeval je delo pri Radiu N. Gorica kot spiker in upravnik, nato v Kmetijski zadrugi Postojna, kasneje v DO »FRUKTUS« Koper.

Ob prihodu v našo delovno organizacijo je bil že izkušen delavec na gospodarsko-komercialnem in političnem področju. V DO »DROGA« je prevzel dela na področju zdravilnih zelišč. Z njegovim prihodom se je odkup zdravilnih zelišč in gozdnih sadežev začel hitro razvijati, tako po kvaliteti kot po kvantiteti. Vse to je povečalo realizacijo in postavka zunanje trgovine v bilanci delovne organizacije je postajala izrazita.

V letu 1969 je postal vodja zunanje trgovine, nato pa direktor komercialne delovne organizacije. Po združitvi DROGE, DELAMARISA, COLONIALE PIRAN ter KMETIJSKE ZADRUGE LUCIJA in IZOLA v »DROGO«, je postal direktor TOZD BLAGOVNI PROMET. Z njegovim delom, zalaganjem in organizacijo komercialne službe, se je prisotnost DROGE na celotnem jugoslovanskem trgu širila in prav tako na zunanjem tržišču. Tudi na delih in nalogah direktorja TOZD BLAGOVNI PROMET se je pokazal kot dober organizator in poznavalec svojega dela, saj se je to odražalo v rapidni rasti dohodka DO vse do zadnje integracije 1. 1. 1984.

Tudi po letu 1984 ni popustil pri svojem delu, čeravno so se pogoji dela spremenili. DROGA kot celota je postala gospodarsko prešibka, da bi krila vse potrebe in zahteve priključenih organizacij. Že prvo leto so se pokazale izgube. Vse to je zdrave temeljne organizacije izčrpavalo in privedlo DROGO v sedanje stanje.

Tov. KRAJNC je nekaj časa bil zaposlen v SOZD HP in je na prošnjo svojih bivših sodelavcev privolil, da v težkem času pristopi na pomoč.

»Ane Martinek, da bova še naprej skupaj orala!«
Tov. Krajnc Ivo v pogovoru s tov. Habjanič Martinom, po stažu, najstarejšim direktorjem v DO.

Mislim, da je tov. KRAJNC Ivo izkazal visoko zavest, ne samo do svojega kolektiva, temveč tudi do družbe, ko je prevzel breme začasnega vodstva DO na svoja ramena.

Vse nas obvezuje, da s svojim delom opravičimo zaupanje, ki ga je tov. KRAJNC Ivo z vrnitvijo izkazal do svojih bivših in sedanjih sodelavcev.

Jože Černe

(Nadaljevanje s 1. str.)

— sektor splošnih zadev (kadrovanje, pravni in samoupravni posli ipd.).
To združevanje skupnih funk-

cij iz BLAGOVNEGA PROMETA in Skupnih služb v nove skupne službe ima za cilj poenotenje koordinacije dela med službami z enotnim vodenjem in upravljanjem vseh strokovnih služb v

okviru služb, oziroma med Delovno skupnostjo in TOZD.

V novi organiziranosti TOZD BLAGOVNI PROMET ostane še naprej le transportna dejavnost. Financiranje Skupnih služb se

bo še naprej izvajalo v okviru SaS o svobodni menjavi dela in sicer na osnovi:

- deleža skupnega prihodka za komercialno funkcijo
- po dogovoru in letnem planu (razvojna funkcija)
- po planiranih stroških (ostale službe).

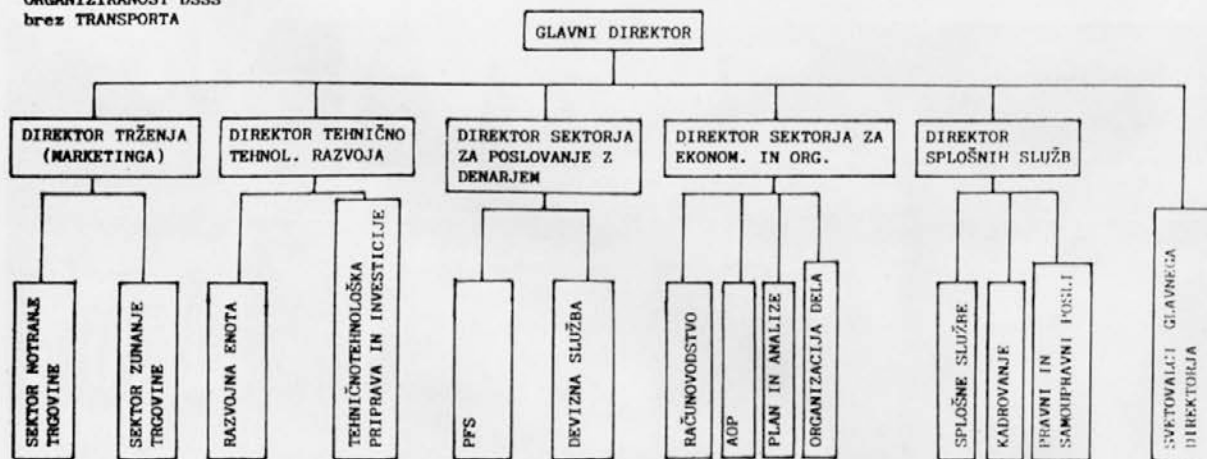
Vse te dogovore, oziroma oblike sodelovanja med TOZD in DSSS bo potrebno ponovno opredeliti v dopolnjenem SaS o svobodni menjavi dela in SaS o ugotavljanju skupnega prihodka.

TOZD BLAGOVNI PROMET (transport) bo svoj prihodek ustvarjal s prevozi blaga za TOZD in druge po naročilu.

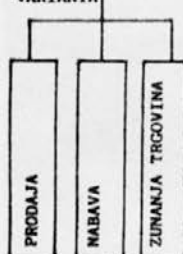
Vodja področja za org. posl., informatiko in AOP:

Branko Roje

ORGANIZIRANOST DSSS
brez TRANSPORTA

VARIANTA

DELAVCI TOZD VINA-KOPER SO SE ODLOČILI ZA UKREP DRUŽBENEGA VARSTVA.

Ponovna izguba v devetmesečju, neprimeren sanacijski program, socialna nesigurnost delavcev so razlogi za odločitev delavcev TOZD Vinakoper, da se v tozdu uvede ukrep družbenega varstva.

Predlog ukrepa je pripravil koprski izvršni svet in ga posredoval v končni sprejem skupščini. Ta bo o njem odločala konec decembra. Ukrep družbenega varstva naj bi trajal leto dni.

Z NAJLEPSIMI ZELJAMI...

Beseda posloводства

Teško leto je za nami, ZIS pa je z novembrskimi ukrepi poskrbel, da bo leto, ki je pred nami, še težje. Hkrati z bistvenim povečanjem cen v vstopu v naše tovarne, smo morali naše prodajne cene vrniti na nivo, ki so ga imele 1. oktobra in seveda ne moremo na ta način pričakovati v letu 1988 nič dobrega.

Z reorganizacijo, ki smo jo letos izvedli, je nastalo več manjših DO. Upam, da bomo v vseh DO našli dovolj idej in moči, da se bomo težki situaciji prilagodili in se iz resne krize izkopal. Vsekakor so manjše DO bolj prilagodljive in jih je lažje voditi.

Naše možnosti za preživetje so predvsem v razvoju in izvozu. Seveda tudi »notranjih rezerv« v proizvodnji, priljubljene fraze politikov, ne smemo zanemariti, vendar ob velikih cenovnih neskladjih te niso tako pomembne, kot invencije na vseh področjih. Gotovo je, da zaradi zamrznitve cen nekaterih proizvodov ne bomo mogli več proizvajati. Zato bomo nujno morali takoj poiskati nove in jih z novimi tržnimi prijemi čimprej plasirati na domače in tuje tržnice.

Pa pustimo vse to. Vso to našo jugoslovansko globoko ekonomsko in družbeno krizo poznamo. Poskušajmo vse, da ustavimo njen odraz na krizo odnosov in morale. Čeprav ekonomska kriza objektivno vpliva na odnose, lahko slabi odnosi ekonomsko krizo še poglobijo.

Zelim vam, da se posvetite družinam in prijateljem, želim vam zdravja in sreče. Pri delu pa vam želim, da bi še bili zagnani, da bi s strpnostjo reševali probleme, da bi imeli srečo pri poslovnih odločitvah, pa seveda, da bi nam oblast spremenila te, danes nevzdržne pogoje poslovanja.

Miran PETRINJA

Ribištvo - ukrep družbenega varstva

Skupščina občine Izola je na sejah zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 29. 10. 1987 in zbora združenega dela dne 3. 11. 1987 sprejela sklep o začasnih ukrepih družbenega varstva v DO DROGA PORTOROŽ — TOZD »RIBA« IZOLA.

Sklep je bil sprejet z naslednjo obrazložitvijo:

Izvršni svet skupščine občine Izola že vrsto let pozorneje spremlja poslovanje TOZD »RIBA« IZOLA, ki že vseskozi posluje z izgubo oz. na robu rentabilnosti. Izguba je bila ugotovljena tudi v zaključnem računu za leto 1986, zato je bil izdelan nov sanacijski program, ki celoviteje obravnava problematiko vzrokov nastale izgube, z očitno namero prestrukturiranja proizvodnega programa in prenove razvojnih ciljev. Sanacijski program je doživel po kritičnem pretresu s strani Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Republiškega sekretariata za finance dopolnilo glede dinamike sanacije pač glede na družbene zmožnosti finančne soudeležbe pri sanaciji, pri čemer je jasno postavljena zahteva o doslednem izvajanju vseh vrst internih ukrepov. Predvideni so ukrepi na področju ulova rib, ukrepi za bistveno povečanje prodaje vseh oblik sveže ribe, popestritev strukture predelave, organizacijski ukrepi v

predelavi, popravljene so planski cilji do leta 1990/95, predvideno je jačanje povezave ribištva v okviru SFRJ na razvojno planskem področju in ukrepi na področju organiziranosti celotne dejavnosti, od izboljšanja organizacije ulova v ožjem smislu, razširitvi ribolovnih območij, večje izkoriščenosti plovnihih objektov, izboljšanja organiziranosti na področju kooperacije ulova rib, vse do nove organizacijske zasnove TOZD Ribištva.

Ob ponovljeni izgubi v periodičnem obračunu v TOZD »RIBA« za prvo polletje tekočega leta bi morali samoupravni organi, skladno z Zakonom o sanaciji in prenehanju organizacij združenega dela oceniti ustreznost izvajanja ukrepov oz. predlagati dopolnitev sanacijskega programa. Pri obravnavi so imeli delavci v delavskem svetu do prej naštetih vprašanj pasiven odnos. Tak odnos do zgoraj naštetih vprašanj je zaslediti tudi pri Komisiji za delovna razmerja, ki je v letih 1986—1987 izvajala le del pooblastil, ki jih ima po statutu, medtem ko je pogosto odločala o nekaterih zadevah, ki niso v njeni pristojnosti. V pogledu podrobnejše obravnave posameznih ukrepov s področja kadrov in organizacije tako ni bilo zaznavnih aktivnosti. Zatake razmere je prav gotovo značilno, da se dela samoupravnih organov predstavniki kolegijskega poslovnega organa delovne organizacije praviloma niso udeleževali neposredno, čeravno je npr. vprašanje združitve TOZD vsaj z vidika delavcev najbolj pereče oz. sporno. Odgovore na nekatera vprašanja bi bržkone pojasnila ustrezna študija, ki pa samoupravnim organom TOZD žal še ni bila predstavljena.

Potrebno je torej zagotoviti take razmere, s katerimi bomo zagotavljali boljše spremljanje in usmerjanje izvajanja sanacijskega programa s strani delavskega sveta TOZD, kakor tudi boljšega obveščanja izvršnega sveta in skupščine občine. Zagotoviti je najhitrejšo operacionalizacijo posameznih ukrepov ter predlagati v skladu z novimi ugotovitvami ustrezne dopolnitve sanacijskega programa. V sodelovanju z delovno organizacijo je nujno reševati vprašanje ostalih ukrepov, zlasti še organiziranost funkcije trženja (ob očitni predimenzioniranosti dosedanje delovne skupnosti skupnih služb).

Iz vsega navedenega izhaja, da so v TOZD nastale bistvene motnje v poslovanju po 9. točki 619. člena in 9. točki 620. člena Zakona o združenem delu, ker individualni poslovodni organ in organi TOZD niso dosledno opravljali zadev iz svojega delovnega področja.

Navedeni ukrepi družbenega varstva temeljijo na ugotovitvi, da TOZD brez okrepljenega vodstva ne more izvajati in spremljati izvajanja sanacijskega programa na zadovoljiv način.

Pogovor v TOZD

Za predsednika kolegijskega organa je bil imenovan LUKEŽIČ Vladimir, (roj. 11. 8. 1953), dipl. oec. iz Izole. Pred opravljanjem funkcije medobčinskega sekretarja ZS je bil tov. LUKEŽIČ zaposlen v TOZD RIBA na delih in nalogah vodje prodaje rib.

Pred letom dni zastavljeni sanacijski program ribištva sloni na reorganizaciji dveh TOZD in kadrovskih spremembah. Po programu predvidena združitve RIBA in DELAMARISA ni bila izvedena. To je bil tudi eden izmed vzrokov za uvedbo ukrepa družbenega varstva v TOZD.

O tem, kako v RIBA razmišljajo o sanaciji, je govoril tov. LUKEŽIČ:

Tov. Lukežič: »Kljub temu, da Sanacijski program ribištva predvideva oz. sloni na združitvi dveh TOZD, so naloge t. j. ukrepi, ki jih moramo izvajati za izboljšanje poslovanja, za posamezno TOZD ločeni.

V našem TOZD bomo morali vse sile usmeriti v izvajanje ukrepov na področju ulova t. j. tehnologije ulova ter organizacije. Preiti moramo na kvalitetnejši ulov plave ribe.

V ta namen moramo ribiške ladje dodatno opremiti in s tem odpraviti pomanjkljivosti.

Organizacijske ukrepe bomo morali izvesti na področju ulova s tehnologijo plavarice. Te bomo morali grupirati na lovna

področja, da bi zmanjšali število prevzemnih mest in tako zmanjšali transportne stroške.

Glede školjčiča v Seči smo se odločili, da ga s 1. januarjem predamo v kooperacijo in s tem zmanjšamo stroške.

V komerciali se bomo morali zavzeti za boljši plasman sveže ribe — plave in bele.

Tržišče bomo morali širiti tudi v izvozu (predvsem v notranjosti Italije). To nalogo bomo morali uresničevati v tesni povezavi s TOZD DELAMARIS in sicer po usposobitvi proizvodne hale za konfekcioniranje, polpripravljenost belo in plavo ribo.

N. G.: Sanacijski program ribištva zajema sanacijo 2 TOZD. Zakaj ukrep družbenega varstva samo v TOZD RIBA?

Tov. Lukežič: »TOZD DELAMARIS v polletju tekočega leta ni izkazal izgube. V TOZD RIBA se je izguba vleče že nekaj let oz. TOZD posluje na robu rentabilnosti. Vzroki za izgubo so predvsem sistemski. Kljub nizki akumulativnosti ribištva družba te panoge ne registrira. V zadnjih letih smo dosegli določene premike na področju razvoja ribištva. Prav tako se le na tem področju vključujemo v republiške programe.

Tudi DO DROGA je za ribištvo premalo naredila predvsem na področju kadrovanja in organizacije. Problemov ribištva, t. j. izgube se je začela zavedati šele v lanskem letu, kljub temu, da je ta dejavnost v DO že od leta 1978.

(Nadaljevanje na 4. str.)

Lukežič Vladimir — med pogovorom

O NOVI, STARI ORGANIZIRANOSTI KMETOV, PA ŠE KAJ

S 1. 1. 1988 bosta začeli delovati dve kmetijski zadrugi, KZ AGRARIA KOPER in KZ VINAKRAS SEŽANA. Nastali sta z izločitvijo iz DO Droge, kjer sta bili organizirani kot temeljni organizaciji kooperantov.

Torej bomo imeli na obalnem in kraškem območju ponovno zadrugi. Kolo časa se je vrtelo, — od ustanovitve več kmetijskih zadrug na obeh območjih, po letu 1946 dalje do njihovih združitve v zadrugi na širšem območju, nato povezovanje v različne organizacijske oblike in končno ponovno ustanovitev kmetijskih zadrug, ki bodo v novi obliki začele delovati s 1. 1. 1988, s tem, da so ostale vključene v SOZD TIMAV.

Pojav združništva je bil opazen v ostalih delih Slovenije že veliko prej, kot na teh dveh območjih. Tako je bila v zadrugi register vpisana Produktivna krojaška zadruga v Ljubljani, že leta 1873, vendar je obstajala le dve leti. Omeniti je potrebno, da je bilo kasneje ustanovljenih še mnogo zadrug, vendar na drugih področjih, ne pa na kmetijskem. In vendar iz zapiskov ugotovimo, da je bila sicer prva kreditna zadruga na našem območju ustanovljena leta 1895 v Št. Petru na Krasu. Na Primorskem je bila prva kmetijska zadruga po vojni oz. med vojno ustanovljena leta 1944 na osvobojenem ozemlju v Gabrovici pri Kopru.

Leta 1946 je bil izdan tudi temeljni zvezni zakon o zadrugah. V tem času je v Sloveniji delovalo 775 zadrug, od tega 171 obnovitvenih, 135 živinorejskih, 110 nabavno-prodajnih, precej pa je bilo tudi lesnoproductivnih, obrtnih in drugih zadrug. Število zadrugnikov je naraslo na več kot 250 tisoč članov. Sedaj je to razmerje drugačno, saj ugotavljamo, da je ustanovljenih okrog 150 raznih oblik združevanja kmetov, od enovitih KZ, do TOK, pa tudi KZ s TOZD itd.

Organiziranje sedanjih oblik, med njimi tudi organiziranje kmetijske zadrugi ter njeno delovanje urejajo že ustavni predpisi, Zakon o združenem delu, Zakon o združevanju kmetov, na področju gozdarstva pa Zakon o gozdovih. Kmetijske zadrugi lahko ustanovijo hranilno-kreditne službe, katerih dejavnost ureja Zakon o hranilno-kreditnih službah in blagajnah vzajemne pomoči.

Kmetijski zadrugi imata položaj enovite delovne organizacije. Delovno organizacijo ustanovijo pravne oziroma fizične osebe, medtem ko je posebnost kmetijske zadrugi v tem, da so njeni ustanovitelji kmetje, ki v zadrugi združujejo svoje delo in sredstva. Združena sredstva pa ne postanejo last kmetijske zadrugi, temveč ostanejo v privatni lasti tistega kmeta, ki je sredstvo združil. Z dosegom skupnih ciljev, npr. zemljišče, delovna sredstva itd. Kmetje se združijo zaradi doseganja trajnejše organizirane skupne proizvodnje.

Poleg tega kmetje lahko ustanovijo pogodbeno skupnost, ki sicer ni pravna oseba, ustanovi

se zaradi določenih skupnih interesov kmetov, npr. uporaba skupnih kmetijskih strojev, zemljišč itd.. Če tako skupnost ustanovijo združeni kmetje, je ta skupnost sestavni del zadrugi organizacije, ter se vodi pri njej pa tudi pri občinskem organu občine, kjer je ustanovljena. Razmerja znotraj te pogodbene skupnosti uredijo člani s pogodbo.

Na novo ustanovljeni KZ sta delo razdelili po delovnih in združnih enotah. Vse stvari in posebnosti so uredili v Samoupravnem sporazumu o združevanju delavcev in kmetov v KZ Agraria Koper in v KZ Vinakras Sežana ter nato še posamezna določila, ki natančneje urejajo notranja razmerja ter razmerja navzven v Statutu KZ.

Posebnosti pri samoupravljanju v KZ so v tem, da so v vseh samoupravnih organih zastopani v večjem številu kmetje pred delavci. V teh dveh samoupravnih splošnih aktih so urejena le nekatera vprašanja, vse ostalo pa bo potrebno urediti v roku šestih mesecev.

Povrnimo se ponovno v preteklost.

Kmetijstvo se sedaj, prav tako pa tudi nekdanji srečuje s problemi. Tako zasledimo v glasilu, ki je izhajalo od leta 1923 do 1942, pri bivši Zadrugi zvezi v Ljubljani precej člankov, ki govore v pisani obliki o problemih katere so morali kmetje reševati ali pa so propadli. Narodni gospodar, tako je bilo glasilu naslov je pomagal in svetoval, poleg tega pa tudi pisal o problemih. Zanimivo se mi je zdelo, kako opisuje seje, ki so jih imeli v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani in kjer niso bili vedno vsi delegati prisotni. »Toda,« piše v enem od svojih števil, »tedaj ko je šlo slabo, tedaj so bile seje dobro obiskane, saj so hoteli slišati, kako bo naprej. Tudi seje so morale biti zelo burne, saj je po eni izmed tako burnih sej prišlo celo do pretepa med člani Zadrugi zveze. Torej tudi tedaj je že delovala Zadruga zveza, kot višja oblika združevanja vseh kmetijskih organizacij in ostalih združnih oblik. Zadruga zveza je nato prenehala delovati. Letos pa so slavili 15-letnico ponovne ustanovitve. Takšno stanje je odsev razmer, ki so vladale še do nedavna na tem področju, saj se je celo za kmečko zavarovanje poskrbelo šele leta 1972, izenačilo pa se je zavarovanje kmetov z delavci šele v letu 1984.

Zdaj pa še nekaj iz glasila Narodni gospodar, ki je izšel leta 1927 in v katerem zasledimo takšen oris stanja na področju kmetij:

ZADOLŽEVANJE NA KMETIJIH V SLOVENIJI. Leta 1918 ni bila razpisana nobena dražba; leta 1919 15 dražb, cenilna vrednost prezadolženih zemljišč in prit-

klin je znašala 21.975 din; leta 1920 18 dražb, cenilna vrednost prezadolženih zemljišč in pritliklin 99.971 din; leta 1921 37 dražb, cenilna vrednost prezadolženih zemljišč in pritliklin 345.271 din; leta 1922 67 dražb, cenilna vrednost prezadolženih zemljišč in pritliklin 1.948.039 din; leta 1923 76 dražb, cenilna vrednost prezadolženih zemljišč in pritliklin 7.637.773 din; leta 1924 210 dražb, cenilna vrednost prezadolženih zemljišč in pritliklin 30.800.912 din; leta 1925 481 dražb, cenilna vrednost prezadolženih zemljišč in pritliklin 58.962.934 din.

V letu 1925 (v oklepaju za leto 1924) sta bili v okrožju deželnega sodišča v Ljubljani 102 dražbi; cenilna vrednost 18 milijonov 291.410 din (44 oz. 5.630.651 din); v okrožju okrožnega sodišča v Celju 129 dražb, cenilna vrednost 16.986.028 din (25 oz. 11.070.067 din); teritorij okrožnega sodišča v Mariboru 167 (72), cenilna vrednost 19 milijonov 165.849 din (12.163.484 din); teritorij okrožnega sodišča v Novem mestu 83 dražb (42), cenilna vrednost 4.519.647 din (1 milijon 936.710 din).

V letu 1925 je torej naraslo število dražb za 100 odstotkov, vrednost prezadolženih zemljišč in pritliklin se je tudi podvojila (od 30 na 59 milijonov dinarjev). Prav polagoma gre nekoliko na bolje.

Kako pa je bilo z davki v letu 1933:

DAVKI IN TAKSE

POVIŠEK NEPOSREDNIH DAVKOV. Z Zakonom o naknadnih in izrednih kreditih k proračunu državnih razhodkov in dohodkov za leto 1932/33 z dne 23. decembra 1932 (3. kos Službenega lista z dne 11. januarja 1933) je v 8 odredjen povišek neposrednih državnih davkov. Ta 8 se glasi: »Na skupno vsoto odmere neposrednih davkov, razen skupnega davka in davka na poslovni promet, se plača za leto 1933, in to, da se olajšajo razhodki za javna dela, prehrano siromakov in nezaposlene delavce, v kateri namen so določeni krediti s tem zakonom v part. 915 b, od vsakih 100 din prispevek po tej razpredelnici:

do din 5.000	1,0 %
od 5.000 do 10.000	1,5 %
od 10.000 do 50.000	2,0 %
od 50.000 do 100.000	2,5 %
od vsakih nadaljnjih din 1000.000 po 0,5 % več do vseh din 1.000.000	
preko din 1.000.000 pa 8,0 %	

Na ta prispevek se ne morejo pobirati nikakršne samoupravne davščine.

Tudi razne jubileje so posebej označevali, tako v letu 1932:

IZ NAŠEGA ZADRUŽNIŠTVA

ZNAMENITI JUBILEJ. Letos je preteklo 60 let, odkar je bila ustanovljena Okrajna posojilnica v Ljutomeru, ki je od obstoječih kreditnih zadrug najstarejša slo-

venska posojilnica. Istega 1. 1872 je bila tudi še ustanovljena hranilnica in posojilnica v Sv. Jakobu v Rožu. Obe posojilnici sta bili prvotno osnovani kot društvi, ker tedaj posebnega zadrugnega zakona še ni bilo in je bil izdan šele leta 1873. Dve leti po svoji ustanovitvi je posojilnica opustila društveno obliko in se preobvala v zadrugo ter je bila kot taka vpisana v zadrugi register 27. oktobra 1874.

Pa pogledimo, kako so odgovorili v zadrugah, ko so spraševali, po načinu prodaje pridelkov v letu 1924:

VPRAŠANJE 52: Ali sme naša zadruga pridelke, ki jih kupuje od svojih članov-poljedelcev, prodajati nečlanom-trgovcem in drugim? Trgovci nas tožijo na okrajno glavarstvo, češ da kršimo pravila. (Kmet. in kons. dr. v Š.)

ODGOVOR: Pridelke, ki jih kupujete od svojih članov-poljedelcev, lahko prodajate vsakomur, bodisi na debelo ali na drobno, ker ste k temu opravičeni po svojih pravilih. Ako kmetijske potrebščine nabavljate od nečlanov-trgovcev ali tovarnarjev, jih smete prodajati le članom.

Albina Skapin

Delavci TOZD »Trgovina« Reka, ki je poslovala v okviru TOK Agraria, so se dne 15. decembra 1987 na referendumu odločili, da se izločijo iz DO Droga Portorja ter preidejo kot samostojna TOZD v DO PPK Zagreb.

POGOVOR V TOZD
(nadaljevanje s 3. str.)

N. G. Kako resna so razmišljanja o združitvi TOZD RIBA in TOZD DELAMARIS?

Tov. Lukežič: »Komisija za izvedbo reorganizacije dveh TOZD pripravlja elaborat ekonomske upravičenosti združitve. Po preučitvi elaborata bomo v TOZD odločali o razpisu referenduma.

Republiška politika je pripravljena v nujnost združitve, občinski politiki pa razmišljajo tudi o drugih oblikah sodelovanja.

Ne glede na to, v TOZD upamo na sistemsko rešitev v republiki (dotacije, subvencije, ...). Le s tem in z izvajanjem ukrepov, zastavljenih v sanacijskem programu ribištva, lahko računamo na izboljšanje dohodkovnega položaja TOZD.

Pogovor s tov. Lukežičem je bil izvršen tik po objavi ukrepov ZIS na osnovi antiinflacijskega programa. Zato je tov. Lukežič svoje podajanje zaključil s pomislekom: »Pričakovali smo, da bomo, po vsem zgoraj navedenem, zaključili poslovanje v letošnjem letu pozitivno, toda po objavljenih ukrepih ZIS je ta cilj zelo vprašljiv.«

M. V.

OGLED VINSKIH KLETI NA PORTUGALSKEM

Prvi dan strokovnih ogledov se je začel na **soboto, 20. junija** v Lisboni, kjer smo se udeležili razstave portugalskih vin Euro Vinhos 87. Po ogledu sejma, kjer so bila predstavljena vina vseh treh portugalskih vinorodnih področij Dao, Vinho Verde in Duoro, še predstavniki nekaterih evropskih dežel (Španija, Francija), smo bili povabljeni na degustacijo vin iz področja Vinho Verde, kjer se proizvajajo bela in rdeča vina z višjo kislino in nizkim alkoholom.

Nedelja, 21. junija. Ogledali smo si vinorodno področje Dao in pa univerzitetno središče Coimbra (medicina in filozofija). Tu je kraljevski botanični vrt ter knjižnica, stara 1700 let z 1,5 milijona knjig iz področja medicine, ekonomije in agronomije. Zvečer smo prispeli v največje portugalsko pristanišče Porto.

Ponedeljek, 22. junija. Najprej smo obiskali izvozno klet znane vina Porto. Klet Real Vinicola je bila ustanovljena 1880. leta in je bila last Angležev, ki so največji porabniki teh vin. Proizvodno področje vina Porto je 100 km od Porta v regiji DUORO, kjer so vinogradi strmo v terasah, zemlja je peščena in granitna. Grozdje trgajo pred nastopom deževja (septembra) vse v košare, ki jih stresajo v sode in te v prevzemna korita, (macerirajo v kadeh), stiskajo z mehaničnimi prešami. Alkoholna fermentacija steče od 14 vol. % alkohola. Pri sladkih vinih dodajajo vinski destilat do 19 vol. %. Fermentacija za sladko vino 3 dni, za rdeče 7 dni pri temperaturi 25°C. Mošt vre v cementnih cisternah ali jeklenih tankih, v samem področju, zatem pa pripeljejo prevreto vino v Porto, da se vino doneguje in da zori najmanj 5 let v leseni posodi. Imajo 80 % rdečega porta in 20 %

belega. Kapaciteta kleti je 58 milijonov litrov. Imajo tudi arhivsko klet, v kateri so najboljši izbrani letniki 1867, 1900 in 1908. Njihovi prostori, v katerih starajo vina v 600 l sodih, imajo temperaturo 20 in več stopinj C.

Na degustaciji smo izprobali najprej belo polsladko vino, ohlajeno na 10°C, staro 8 let, primerno kot aperitiv ter rdeče sladko vino, staro 8 let, z 19 vol. % alkohola. Po ogledu kleti smo odšli na Vinarški inštitut, ki vrši kontrolo in nadzor Porto vin. Najprej so nam predstavili nastanek Porto vin s kratkometražnim filmom. Regija Duoro je 100 km od Porta, zelo hribovit in granitni svet. Nadaljevanje poti je po reki navzgor, izredno vroče podnebje. Angleži so po vojni s Francozi prišli po vino na Portugalsko in odkrili področje Duoro. Porto so izbrali kot pristanišče za odvoz vina v 500 l sodih. Tako je 1756. nastala kompanija Port Wine Trade. Zaščiteno področje Duoro se nahaja tesno ob reki Duoro in obsega doline Corgo, Torto, Pinhao, Tua itd.. Trgovski center področja je Regua, geografski center pa Pinhao. Regija obsega 85.000 ha vinogradov, ki so vsi klasificirani in vpisani v register. Vinogradi so v terasah brez opore pri obdelavi na roke. Od rdečih sort imajo Tinta Roriz, Tinta Francisca, Tinta Cao, Touriga Nacional, Bastardo, od belih pa Donzelinho, Esgana-Cao, Gouveio, Malvazia Fina, Codega. Trgatev konec septembra ali na začetku oktobra in je možna v košarah. Prevoz s kamionom do kleti in fermentacija v betonskih cisternah. Vino zatem odpeljejo v Porto, kjer se stara in zori v hrastovi posodi. Kontrolo vin tu pozneje vrši Port Wine Inštitut. Izvoz pa izvaja 58 firm, ki so organizirane v združenju Associa-

tion of the Port Wine Shippers. Porto je zaščitena znamka, ne pa tip vina. Imamo različne tipe Porto vina, različno starana v leseni posodi, ostalo v steklenicah. Ločimo bela — proizvedena iz belih sort, starana v kadeh, so suha ali pa sladka. Moderni trendi težijo k proizvodnji suhih in polsuhih belih Portov kot izvoznih aperitivov. Rdeča in rdečkasta, ki so različno starana in tudi označena s specialnimi oznakami kot so letnica staranja — Indication of age, Date of harvest, Date bottled vintage.

Inštitut Porto vin je izredno dobro opremljen tako kadrovske kot z vsemi potrebnimi instrumenti, tudi računalniško obdelavo vseh analiz.

Torek, 23. junija. Naslednji dan smo si ogledali področje Duoro in pa Vinho Verde. Obiskali smo klet Quinta da Avelada.

Zaščiteno področje Vinho Verde obsega severozahodni del Portugalske in obsega Minho Province, doberšen del Duora, Tras-Os-Montes in Beira Litoral. Ze od romanskih časov je vzgoja trte tukaj tipična in različna od vseh drugih vzgoj. Tukaj raste trta svobodno med drevesi, ali v vrsti, ali pa ustvarja tunele. Problem je obiranje, ki pa se vrši na lestvah. V regiji je 21 kooperacijskih kleti, ki imajo moderno tehnologijo predelave. Zaščitna znamka področja je Vinho Verde, kjer 100.000 vinogradnikov proizvede okoli 240 milijonov litrov letno (izvoz Brazilija). Značilnost tega vina je, da ni primerno za staranje, kajti s tem izgubi svoje karakteristike. Njegova pitkost in svežina sta povezana s karakteristiki podnebja in hitrim konzumiranjem. Trgatev poteka v mesecu oktobru tako, da je grozdje popolnoma dozorelo. Vino je nekoliko kiselka-

sto, sveže in ima malo alkohola med 8 in 11 vol. %. Določenim količinam z veliko jabolčne kisline sprožijo sekundarno (mlečno kislinsko) fermentacijo in v vinu zadržijo CO₂ tako, da dobijo naravno osvežujoče vino, znano po imenu Agulko ali Pico. Vina tega področja se servirajo do 8°C (bela) in do 12°C (rdeča).

Predelava: prevzemamo korito z dvojnimi polžem, fiksni cevovod, cedilniki, vasilni stiskalnice, čiščenje mošta s centrifugo, fermentacija v betonskih cisternah, dirigirana fermentacija 20°C. Družba 50-lastnikov, 200 let stara klet. Izvozijo 6 milijonov butelj (Kanada, Švica). Proizvajalci belih vin. Kooperante plačujejo po sladkorju in po sorti. Priprava vina za polnjenje na 3-polnilnih linijah, kapacitete 3.000 steklenic/h, lastna kontrola kvalitete, vhodni in izhodni laboratorij... V svojem programu imajo 5 vrst vin, suhi in polsuhi tip. Vrhunsko vino Grinalda.

Četrtek, 25. junij. Ogled svetovne razstave vin v Bordeauxu Vinexpo. Predvsem je ogled potekal kot degustacija vseh največjih svetovnih vinogradniških področij od Grčije, Italije, Španije, Kalifornije, Nemčije, Južne Afrike in celo Anglije do vrhunskih vin Francije. Udeležili smo se tudi organizirane degustacije vin iz Bordeauxa.

Sama strokovna ekskurzija se je s tem končala, vendar vsi vtisi in pa predvsem spoznanja, ki smo jih dobili nam povedo ogromno, kajti brez geografske zaščite izbranih sort, moderne tehnologije in laboratorijev ter znanja strokovnjakov v njih, ni kvalitete. Vsemu temu pa botruje še komerciala in marketing, ki v svetu predstavljata tretjino uspeha.

Iztok Klenar

IFAPI - se prebuja?

O mešani jugoslovansko-italijanski družbi IFAPI, ki je bila ustanovljena leta 1981 (končna pogodba o nakupu deležev firme je bila sklenjena 27. 3. 1981) smo v zadnjih dveh letih izredno malo vedeli. Še manj pisali. Vzrok je bil v odsotnosti delegata DROGE v firmi, v nesporazumih med partnerji in kot posledici navedenega, v stagnaciji poslovanja. Leta 1986 je firma IFAPI zaključila poslovanje z izgubo 64.352.237 lit.

Z rešitvijo kadrovskega problema, t. j. namestitvijo delegata DROGE v IFAPIJU se je pristop k reševanju problemov v firmi spremenil: Tako sta menila vodja sektorja zunanje trgovine tov. Silvo ZNIDARŠIČ in predstavnik DO DROGA v IFAPIJU tov. Ratko MANDIČ: »S pomočjo DROGE in drugih lastnikov smo pristopili k reorganizaciji poslovanja, k zaposlovanju novih delavcev, njihovem motiviranju in boljši kontroli. Poslovne odnose smo razširili na nove partnerje, obnovili smo opremo in razširili paleto blaga. Prazne hladilne komore so se začele počasi polniti in so trenutno 50 % zasedene. Za tekoče poslovanje ima-

mo v načrtu uvedbo avtomatske obdelave podatkov. Trud za izboljšanje poslovanja firme se je obrestoval. Bilanca na dan 31. 7. 1987 je prikazala dobiček 13.438.569 lit potem, ko je bila pokrita izguba iz leta 1985—86.«

Glede sodelovanja firme s TOZD DELAMARIS, RIBA in BLAGOVNI PROMET, solastnicami firme (1/3 od 50 %) sta sogovornika menila, da bo IFAPI morala na trgu nastopati samostojno, brez posrednikov tako pri uvozu surovin za omenjene TOZD, kakor pri izvozu DROGINIH izdelkov.

Ob podpisu pogodbe o nakupu deležev firme so bile funkcije, ki bi jih firma opravljala za DO jasne. V času stagnacije so se te izvajale v zanemarljivem številu.

»Stanje se z omenjenimi spremembami zboljšuje. Toda za uspešno nadaljevanje in boljši zaključek leta bo potrebno vse sile usmeriti v organizacijo proizvodnje, katera naj bi IFAPIJU zagotovila boljše poslovanje« sta zaključila tov. ZNIDARŠIČ in tov. MANDIČ, »s tem bi firma pridobila ime iz prejšnjih let, t. j. mesto med vodilnimi firmami na tržaškem.«

M. V.

Tov. Krajnc Ivo »prepušča« vodstvo TOZD Blagovni promet tov. Eferl Alfonzu.

Državna priznanja delavcem TOZD Gosad

Tov. KOSER Stanislav je prejel visoko državno odlikovanje Predsedstva SFRJ — **RED DELA S SREBRNIM VENCEM**

Tov. KOSER Stanko je zaposlen v DROGI PORTOROŽ, TOZD »GOSAD« SREDIŠČE OB DRAVI, od leta 1968. Opravlja dela in naloge vodje odkupa in šoferja-odkupovalca. Pri delu se je izkazal kot dober organizator odkupa in nabiranja gob, živih polžev, žab in gozdnih sadežev. Ves čas se je zavzemal za širjenje nabiranja novih vrst gob in drugega blaga. S svojo aktivnostjo je povečeval število nabiralcev tudi izven republike Slovenije, predvsem na področju Hrvaške, Vojvodine, Srbije ter Bosne in Hercegovine. Po njegovi zaslugi je DROGA PORTOROŽ iz leta v leto povečevala odkup in izvoz gob in polžev. Posebne zasluge ima pri poučevanju nabiralcev, kako lahko nabiramo več vrst gob. Tudi na ta način smo povečevali izvoz. Zaradi narave dela pri odkupu gob in živih polžev je moral ostajati na terenu v Vojvodini ali Srbiji tudi več dni, celo mesec dni z namenom, da je organiziral nabiralce, jih poučeval, pridobival nove nabiralce, vodil in odganiziral odkup. V sezoni nabiranja gob in polžev je moral delati tudi ob prostih sobotah, nedeljah in državnih praznikih. Večkrat tudi cele dneve in v primeru potre-

dikativ Slovenije. V sindikalni organizaciji je posebno aktivno deloval v času, ko smo ustanovili TOZD GOSAD in pristopili k izgradnji novega proizvodnega obrata v Središču ob Dravi. Deloval je tudi v organih upravljanja. Eno mandatno obdobje je bil član DS, sedaj pa je predsednik DS TOZD. Bil je tudi delegat ZZZ občin Ormož ter predsednik komisije za medsebojna delovna razmerja TOZD.

Tov. LOGOŽAR Josip je prejel visoko državno odlikovanje Predsedstva SFRJ — **RED DELA S SREBRNIM VENCEM**

Tov. LOGOŽAR Josip je zaposlen v DROGI PORTOROŽ od leta 1969, ko je bilo na odkupni postaji v Središču ob Dravi zaposlenih samo 10 delavcev. Opravljal je dela in naloge vodje Organizacije nabiranja in odkupa zdravilnih zelišč in gozdnih sadežev. Ves čas se je ob delu usposabljal in si pridobival nova znanja na področju poznavanja novih vrst zdravilnih rastlin. Pridobljeno znanje je prenašal na nabiralce. Zelo uspešno je delal tudi na pridobivanju novih nabiralcev in s tem vplival na povečevanje količin nabiranja zdravilnih zelišč. S svojim marljivim in vestno opravljenim delom je prispeval, da se je odkupna postaja razvila v obrat, ki se je nadalje razvil v TOZD. Zaradi narave dela je delal tudi ob sobotah, nedeljah in ob državnih praznikih. Predvsem se je posvečal razvoju nabiranja zdravilnih zelišč in poučevanju nabiranja zdravilnih rastlin in gozdnih sadežev. Enako je delal na razvoju odkupa zdravilnih zelišč in gozdnih sadežev za izvoz.

Tov. LOGOŽAR je ves čas aktivno deloval v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah v TOZD in DO, in sicer kot član DS, IO OZZSS, nadzornega odbora OO ZSS, komisije za medsebojna delovna razmerja. Deloval je tudi na področju SLO in DS.

Tov. KREUTZ Marija

je prejela visoko državno odlikovanje Predsedstva SFRJ — **MEDALJO DELA**

Tov. KREUTZ Marija je zaposlena v DROGI PORTOROŽ od leta 1974. Zaposlila se je kot em-

balirka pri mletem sladkorju, ko je DROGA PORTOROŽ organizirala proizvodni obrat v Središču ob Dravi za mletje in embalaranje sladkorja za posip, pakiranje citrone, muškata oreščka, vanili palč in lovor lista.

Tov. KREUTZ Marija se je vključila v družbenopolitično življenje in v delovanje organov upravljanja. Delovala je v IO OZZSS in v nadzornem odboru OO ZSS, v delavskem svetu, v komisiji za medsebojna delovna razmerja, v disciplinski komisiji, kot delegat v Zboru združenega dela in SIS občine Ormož. V okviru DO DROGE PORTOROŽ se je vključevala tudi na športnem področju v strelstvu. Delovala je tudi na področju CZ v TOZD in KS Središče ob Dravi.

Tov. MAVSAR Milka

je prejela visoko državno odlikovanje Predsedstva SFRJ — **MEDALJO DELA**

Tov. MAVSAR Milka se je zaposlila v DROGI PORTOROŽ, PE »JELKA« VRHNIKA leta 1964 kot delavka v proizvodnji na predelavi in pakiranju čajev in čajnih mešanic. Ves čas je bila

vestna in marljiva delavka, vzor ostalim sodelavkam. Zavzemala se je za doseganje čim boljših rezultatov pri delu in to dokazovala s prekoračevanjem norm za ta dela. Zavedala se je, da samo z delom in z dobrimi rezultati dela lahko obrat napreduje. Zavzemala se je za izboljšanje produktivnosti dela, pogo-

jev dela, za delitev OD po rezultatih dela, za pravilne odnose med delavci. Iz navedenih razlogov je pri delu napredovala na opravljanje del in nalog vodje Proizvodnje in predelave v obratu. V obratu je ves čas aktivno delovala v sindikalni organizaciji. Na zborih delavcev se je izrazito zavzemala za rezultate dela in poslovanje obrata »HEL-KA« VRHNIKA in TOZD GOSAD.

Težje ali lažje do stanovanja

Vsak izmed nas želi imeti svoj dom. Urejene stanovanjske razmere so torej ena izmed osnovnih človeških potreb. Zadovoljitev te potrebe nam omogoča, da smo bolj aktivni tudi na drugih področjih našega življenja in imamo več časa za zadovoljevanje ostalih svojih in družbenih potreb.

Pravica do stanovanja izhaja iz pravice do dela. Zato si delavci stanovanjske potrebe zadovoljujejo predvsem s pomočjo delovne organizacije, kjer smo zaposleni, sicer pa je vsak posameznik dolžan v prvi vrsti sam reševati svoj stanovanjski problem seveda z družbeno pomočjo.

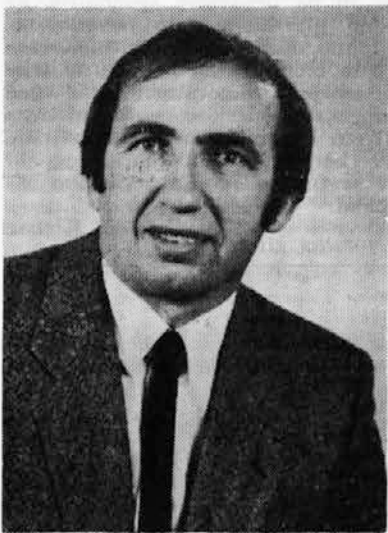
V Sloveniji urejamo to občutljivo področje z Zakonom o stanovanjskih razmerjih, Zakonom o stanovanjskem gospodarstvu in z Družbenim dogovorom o skupnih osnovah za zagotavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva. Na osnovi teh imajo delovne organizacije in ostale družbene organizacije, ki se ukvarjajo z reševanjem stanovanjskih zadev, urejene svoje samoupravne sporazume in pravilnike o reševanju stanovanjskih potreb.

V naši družbi je do sedaj bil poudarek na družbenem reševanju stanovanjskih potreb tako, da je bilo cca. 80 % družbenih sredstev in 20 % sredstev občanov. Spremenjene, predvsem pa zaostrjene gospodarske razmere na področju stanovanjskega gospodarstva in spremembe obračunskega sistema (manj sredstev za stanovanjsko izgradnjo) bodo zahtevale in zagotavljale večjo smotrnost in racionalnost uporabe stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lastnini, večjo vlogo stanodajalcev in njihovo večjo motiviranost za pridobivanje stanovanj v družbeni lastnini.

Predvidene spremembe predpisov s področja stanovanjskih razmer predvidevajo, da bo prispevek vsakega posameznika k rešitvi njegovega stanovanjskega problema večji, torej, da si bo vsak prvenstveno sam reševal svoj stanovanjski problem, seveda z družbeno pomočjo.

Najpomembnejše predlagane spremembe, ki zadevajo tudi reševanje stanovanjskih zadev nas delavcev v organizacijah združenega dela so:

- postopen prehod na ekonomske stanarine
- večja lastna udeležba ob dodelitvi družbenega stanovanja (Nadaljevanje na 7. str.)

be je opravljal dela tudi v poznih nočnih urah. Koordiniral je dela tudi z inozemskimi kupci zaradi izvoza gob in polžev, zato ima velike zasluge za stalno povečevanje izvoza TOZD GOSAD, izključno na konvertibilno področje. Delo je opravljal tako, da je razvijal s sodelavci nabiralce pristne in prijateljske odnose. Vse to je vplivalo tudi na razvijanje bratstva in prijateljstva s poslovnimi sodelavci drugih republik. Njegovo delo je bilo v sezoni najbolj prisotno v odkupnih postajah v Temerinu, Našicah, Podravski Slatini, Leskovcu, Čačku, Nišu, Soko Banji in drugod, kjer je organiziral nabiranje gob ali nabiranje polžev.

Tov. KOSER Stanko je aktiven družbenopolitičen delavec. Tri mandatna obdobja je bil član IO OZZSS, eno mandatno obdobje pa tudi predsednik. V letu 1984 je prejel srebrni znak sin-

DELAVCI, UPOKOJENCI — LETUJTE CENEJE LETUJTE V NAŠIH POČITNIŠKIH STANOVANJIH

Delovna organizacija »DROGA« PORTOROŽ razpolaga s počitniškimi stanovanji v KANINSKI VASI — Bovec, MAREDI — Novigrad, LOPARI — Mali Lošinj. Vsa navedena stanovanja je možno koristiti skozi vse leto, saj jih je mogoče tudi ogrevati. Želeli bi, da bi počitniška stanovanja koristili v glavnem naši delavci in upoko-jenci, skozi vse leto in ne zgolj ob sezoni oziroma šolskih počitni-
kah, kakor do sedaj.

KAKO PODALJŠATI SEZONO!?? kar bi pomenilo tudi obdržati nizko — sindikalno ceno letovanja.

Odbor za družbeni standard je sprejel sklep, da se cena letovanja v zimskem času v obmorskih počitniških stanovanjih zniža na 3.000 dinarjev na dan za stanovanje. S tako nizko ceno pričakujemo, da se bo za letovanje izven sezone odločilo več delavcev in tudi upoko-jenci. Po vrvežu sezone ostaja še veliko lepih dni, katere bi lahko preživeli skupno s svojimi otroci, starši, vnuki in prijatelji ob nabiranju gozdnih sadežev in zelišč.

LOKACIJE IN CENE

POČITNIŠKO NASELJE KANINSKA VAS — BOVEC

Tri stanovanja s šestimi ležišči (dnevna soba s kuhinjo, spal-shrambo)

CENA 4.500 din na dan za stanovanje, posebej se po koriščenju obračuna po števcu porabljena električna energija ter voda.

Tri stanovanja s šestimi ležišči (dnevna soba s kuhinjo, spal-nica, kopalnica, shramba).

CENA 6.000 din na dan za stanovanje, posebej se po koriščenju obračuna po števcu porabljena električna energija in voda.

Pri referenki za šport, rekreacijo in počitnikovanje tovarišici NINI RAVBAR, DSSS DO »DROGA« PORTOROŽ, je možen nakup dnevnih smučarskih kart s 30-odstotnim popustom.

POČITNIŠKO NASELJE MAREDA PRI NOVIGRADU

Tri stanovanja s petimi ležišči (dnevna soba, spalnica, kopalnica ter blok kuhinja v hodniku)

CENA 3.000 din za stanovanje na dan do vključno 31. 5. 1988.

POČITNIŠKO NASELJE LOPARI PRI NEREZINAH NA MALEM LOŠINJU

Štiri stanovanja s sedmimi ležišči (bivalna kuhinja, dve spalnici, kopalnica, velik balkon)

CENA 3.000 din za stanovanje na dan do vključno 31. 5. 1988.

Letovanja v naših počitniških stanovanjih lahko koristijo tudi člani izven DO DROGE, vendar s 50 odstotkov višjo ceno letovanja. Vse informacije dobite pri tovarišici NINI RAVBAR, referenki za šport, rekreacijo in počitnikovanje pri DO DROGA — DSSS Portorož, telefon (066) 73-151.

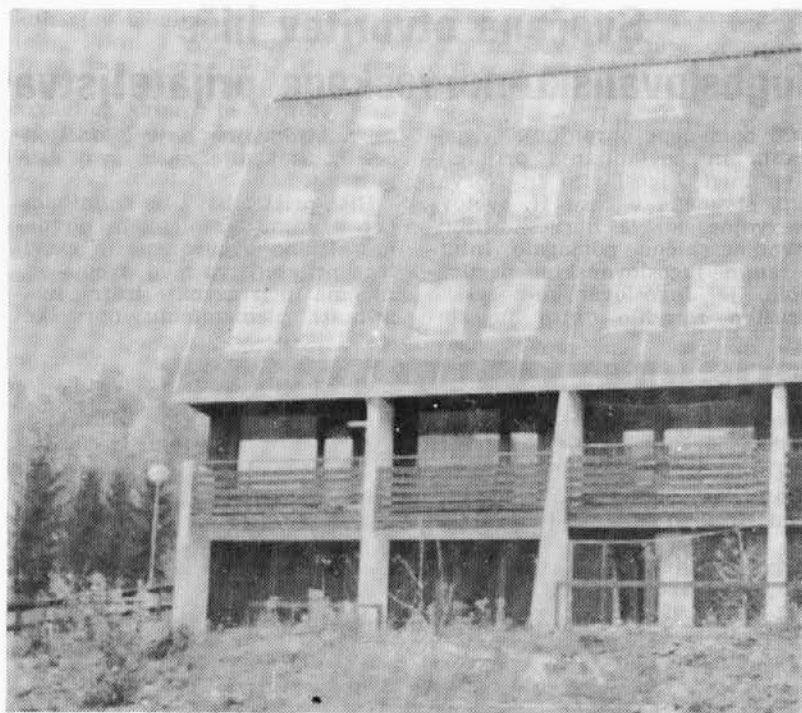
N. R.

ZAKAJ NE ŠID V LETU 1987

V mesecu marcu 1987 smo se zavedli, da glede na skromen pri-liv finančnih sredstev, namenje-nih v letošnjem letu za športno-rekreativno dejavnost v DO DROGA, ne bo mogoče realizirati najbolj masovne športne prire-ditve v delovni organizaciji, če ne bomo poiskali in zagotovili vsa finančna sredstva, ki so bila s planom predvidena za to de-javnost.

Težka finančna situacija, v ka-

teri se DO nahaja že skozi celo leto in morda nepravilni trenutek predstavitve težav s premajhno agresijo je pogojeval sklep, da se ŠID '87 ne organizirajo ter, da se vsa športna dejavnost lahko odvija le strogo v mejah za to dejavnost namenjenih sred-stev. Zavedali smo se, kako je s skladi, kako smo z nakupom počitniških stanovanj zabredli v težko finančno situacijo, zato smo tako odločitev razumeli in upali

Kaninska vas

(Nadaljevanje s 6. str.)

- stanovanjska pravica na soli-darnostnih stanovanjih naj bo začasna
- podaljšana naj bi bila skupna delovna doba pri stanodajalcu na 10 in 15 let, po kateri stanodajalec ne more odpovedati stanovanjsko razmerje delavcu
- pridobivanje sredstev od pro-daje družbenih stanovanj
- revalorizacija stanovanjskih posojil.

Zakonodaja predvideva tudi druge spremembe. Našteli smo

le-te, ki bodo neposredno vpli-vale na politiko reševanja stano-vanjskih razmer delavcev v orga-nizacijah združenega dela.

V predvidenih spremembah Samoupravnega sporazuma o oblikovanju ter enotnih osnovah in merilih za reševanje stanovanj-skih vprašanj in rekreacije de-lavcev DO »DROGA« vseh teh predvidenih sprememb še ne bo-mo mogli zajeti, saj bodo spre-membe zakonodaje sprejete pred-vidoma konec drugega leta. Tako bomo v tej fazi dopolnili le os-nove in merila tam, kjer so pre-malo opredeljena in nam pri de-lu povzročajo težave, uredili od-prodajo stanovanj v skladu z že spremenjeno zakonodajo in bolj poudarili prispevek vsakega po-sameznika pri reševanju njegovih stanovanjskih potreb. Z ozirom na spremenjen način oblikovanja sredstev za stanovanjsko izgrad-njo bo potrebno predvideti dru-gačna razmerja pri delitvi sred-stev, in sicer več za stanovanjska posojila in manj za nakupe sta-novanj.

Pomembno je tudi to, da bo pri stanovanjskih posojilih po-trebno zvišati obrestne mere.

Zastavlja se vprašanje, zakaj moramo spreminjati sporazum oziroma pravilnike pred sprejet-jem sprememb zakonodaje? Pred-videne spremembe stanovanjskih predpisov so obsežne in predvi-devajo več vsebinskih sprememb, ki v naši družbi še niso dovolj jasno opredeljene in dorečene, zato se predvideva, da bodo spre-membe zakonov in predpisov sprejete koncem leta 1988, oz. še kasneje. Naš sporazum je bil sprejet v letu 1984 in do danes je bilo že tudi nekaj sprememb predpisov (n. pr.: odprodaja sta-novanj), ki bi jih morali pri svo-jem delu upoštevati in torej ne moremo več čakati, saj imamo pri uporabi sporazuma občasno težave.

Za konec še naša želja, da se vsi delavci DO »DROGA« vklju-čite v spremembe sporazuma in nam pošljete svoje predloge za boljše delo na področju reševa-nja stanovanjske problematike v naši delovni organizaciji.

Breda Janež

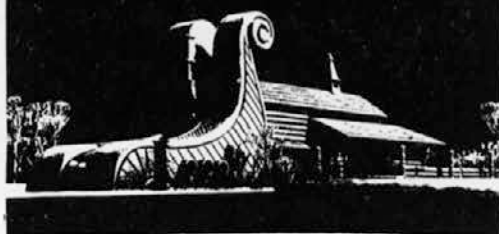

Jubilanti in upoko-jenci DSSS v letu 1987

Svečana otvoritev hiše jugoslovansko-norveškega prijateljstva

Z namenom ohranjanja, negovanja in poglobljanja prijateljstva med Jugoslavijo in Norveško, stkanega v času II. svetovne vojne, ko je norveško ljudstvo nesebično pomagalo interniranim jugoslovanskim partizanom, je Jugoslovansko-norveško društvo zgradilo hišo jugoslovansko-norveškega prijateljstva.

kuća
jugoslovansko-norveškega
prijateljstva

vansko-norveškega prijateljstva v Gornjem Milanovcu v Sumadiji. Ta kraj postavitev hiše je določen zato, ker je iz Sumadije bilo največ ljudi internirano na Norveško (mimogrede: prav v Sumadiji je v času

su zadnje vojne največ izseljenec iz Slovenije našlo svoj drugi dom).

Hiša prijateljstva bo trajni simbol v vojni nastalega in do danes skrbno negovanega in razvitega prijateljstva med dvema narodoma in izraz naše trajne hvalnosti plemenitemu norveške-

mu ljudstvu ter prispevek k boljšemu medsebojnemu spoznavanju meddržavnih, gospodarskih, kulturnih in drugih odnosov.

Hiša je hkrati primer in potrditev politike miru in sodelovanja med narodi sveta, za kar se zavzemata obe državi.

Gradnja hiše se je financirala iz sredstev Jugoslovansko-norveškega društva in s prostovoljnimi prispevki, ki so se zbirali tako v Jugoslaviji kot na Norveškem. Postavitev hiše in zbiranje sredstev so podprli najvišji forumi SZDL in ZZB NOV Jugoslavije, Odbor za zunanjo politiko Skupščine SFRJ, kakor tudi norveški kralj OLAV V. V. akciji zbiranja sredstev smo sodelovali tudi delavci DO DROGA.

Svečana otvoritev hiše je bila 25. 8. 1987 z vsem protokolom, ki spremlja manifestacijo. Udeležili so se je najvidnejši ugledni predstavniki iz Norveške ter Jugoslavije.

Člani Jugoslovansko-norveškega društva s sedežem v Portorožu smo globoko prizadeti, saj se trudimo, še posebno naš predsednik tov. PETKOVIČ, da bi društvo dobilo svoje mesto tudi v naši občini, še zlasti zaradi prisotnosti turističnih interesov.

Toda obstoj društva je vprašljiv. V piranski občini, kljub temu, da se tu prepletajo močni turistični interesi, so družbenopolitične organizacije za obstoj le-tega premalo zainteresirane. Prav tako ne daje prave veljave društvu predsednica SO Piran, ki se omenjene manifestacije, edina od najvišjih predstavnikov pobratenih mest, ni udeležila.

Za obstoj društva se bori le njegov predsednik, ki ga bo tudi sam kmalu zapustil prav zaradi omenjenega nerazumevanja. S tem odhodom bo društvo verjetno razpuščeno. Posledice tega se bomo, žal, prepozno zavedli, krivca za to pa zagotovo ne bomo iskali.

Kljub temu, člani portoroškega društva smo doživeli svečano otvoritev hiše prijateljstva, katera nas bi morala obvezati za večjo aktivnost v svojem poslanstvu, vendar...

N. R.

ČISTO RESNA BESEDA O PANIKI

Citamo časopise, gledamo in poslušamo televizijska poročila in razne reportaže, ki nas nemalokrat navdajo z nelagodnimi občutki o tem, kako bo jutri. Iz dneva v dan doživljamo divjanje cen, poslušamo o problemih zaposlitve. Nismo ne gluhi ne slepi, vse to zaznavamo in se včasih tudi o tem pogovarjamo. Kljub raznim stiskam, ki spremljajo današnji čas, pa si znamo ljudje čisto sami zgraditi nekakšne notranje obrambne mehanizme, ki nas odvrčajo od pretiranih izbruhov skrbi. Z veseljem opažam, da so pogovori večinoma vedri ali se vsaj ne dotikajo zelo perečih vprašanj, čujemo šale na račun nevednosti, katerih ni mogoče odpraviti kar z migljajem roke in na katere nimamo vpliva. Na ta način je človeku lažje prebresti neprijetno obdobje in včasih se še zave ne, ko je najhujše že mimo.

Poizkuse, da bi neprimerno čim mirneje prenesli, pa nam znajo pokvariti ljudje, katere lahko imenujemo profesionalne paničarje. To so osebk, ki bolujejo za kroničnim iskanjem slabega — vsaj tako se vam zdi, ko jih poslušate. Ne morete se znebiti občutka, da jim je v posebno slast, ko vam naštevajo vse mogoče strašljive podatke o čemerkoli. Namesto ljubeznivega »dobro jutro« vas vprašajo, če ste preteklo noč sploh lahko spali glede na to, kar so sinoči povedali v televizijskem dnevniku. Vsak vaš poskus, da bi speljali pogovor drugam, zatrejo v kali, če drugače ne gre tudi s povzdigovanjem glasu. Malodane bi lahko rekli, da uživajo v svojem poslanstvu glasnika zla in uničenja. Da seveda stvari napihujejo (iz nevednosti ali iz lastnega boleznega užitka) ni treba še posebej omenjati. Ni nujno, da nas tak človek prepriča, saj imamo lastno pamet; toda dobro voljo in vzdušje zna temeljito skaziti (z nasmeškom zmagoslavja na obrazu, ki žari od zadoščenja) in včasih pravzaprav niti ne vemo, ali smo jezni samo na njegovo vsiljivost ali tudi na stvari, ki ne grejo, kot bi morale. Tudi če smo dovolj trdni in močni, da profesionalnega paničarja utišamo z odločno besedo ali s šalo na njegov račun, bomo slej ko prej prišli z njim navzkriž, ker nam bo poleg neresnosti zameril predvsem to, da ga ne želimo poslušati. Profesionalni paničar namreč misli, da ve vse in da ima zmeraj prav in žaliti ga v tem prepričanju je isto kot postati njegov nasprotnik na celi črti.

Borimo se proti alkoholu, ker uničuje zdravje in znižuje delovno storilnost; napovedali smo boj kajenju v javnih prostorih in delovnih območjih iz več ali manj istih razlogov; skušamo storiti vse za čisto okolje, da bi se v njem dobro počutili; zakaj ne bi na kakšen način zajezili tudi čenč profesionalnih paničarjev? Če že imajo dar govora, naj ga uporabijo za priporočanje zabavnih dogodkov. S svojimi razlagami o tisočerm zlu namreč ne bodo zmanjšali in omilili naših vsakdanjih skrbi.

S. POŽAR

TRPEČE V SEDLO

Planinska skupina DO DROGA je dne 12. in 13. 9. 1987 organizirala pohod na Kamniško Sedlo. Prijavilo se je 40 kondicijsko »najbolje« pripravljenih pohodnikov, od tega 30 žensk in 10 moških.

Vožnja z vlakom od 5.50 ure je nekatere zazibala v spanje, nekatere pa v prepevanje. Ob 10. uri smo prispeli v Kamniško Bistrico, od koder smo se olajšani za cca 1/2 lit tekočine, odpravili v strmino. Ker nas organizator ni oskrbel z zvečilnim gumijem, smo pač grizli kolena, pri čemer smo se malce bolj potili in sopli. Grizli smo in grizli, se ozirali proti nebu in skalam, ki so za krivale končni cilj. Med seboj smo iskali pohodnika, ki bi se, pa četudi kislo, nasmehnil — zaman.

Švigale so kletvice in sakramenti, predvidenemu vodji pohoda smo v mislih pulili šive iz poškodovane glave in se naslajali ob njegovem trpljenju. Le-ta pa je verjetno dobro vedel zakaj si je poškodoval glavo dan pred odhodom.

Ob 12. uri smo prišli do spoznanja, da je potreben počitek in delna obremenitev želodca s hrano. Tudi mi in vsi pohodniki

V zadnjem delu strmine so sopara, sonce, hrana iz nas naredili skoraj plazeča bitja.

V petih (nekateri v šestih) urah smo osvojili vrh prepoteni, izžeti zaradi vremenskih razmer (da ne bi morda kdo pomislil na pomanjkljivo kondicijo pohodnikov), ki so bile vse drugo kot ugodne, še posebno ne za nas, prebivalce obmorskih krajev, ki smo vajeni vročino preživeti v »sisti«.

Po zaužitju pijači smo na vrhu Kamniškega sedla na prisojnem pobočju opazili ovce, ki so nas s svojo držo opozorile na držo naših planincev, ki so se razgledovali po lepo vidni Logarski dolini, Okrešlju in slapu Rinka. Nekateri so celo že tuhtali, kako bi se naskočili zahodno steno Planjave. Brez skrbi, ostali smo le pri željah in odločitvi, da bo to sedlo še naše, vendar spomladi, ko sončni žarki prijetno ogrevajo telo in ne v jeseni, ko z ogrevanjem hrbitišča — kolektorja misli, da se boš vsak čas razkuhal.

Kot vodja pohoda obljubljam vsem planinkam, ki so se udeležile tega pohoda v krilu, da bom do naslednjega (podobnega) pohoda, priskrbel planinske hlače s pogojem, da poskrbe za linijo (kg) v mojih izmerah.

N. R.

ALI VEŠ, KAKO JE NASTAL PARTIZANSKI MARŠ Z JUGOSLOVANSKO-NORVEŠKMI UDELEŽENCI?

V avgustu 1976. leta je četverica mladih prebivalcev področja med Erlanda in Bjurgna (Norveška) sodelovala na SA-GA maršu v Severnem Trenelagu.

Po zaključku tega marša je padla ideja, da je v bodoče ta marš popularizirati v manifestacijo s široko javno podporo. Odločili so se, da morajo organizirati marš v svojem kraju. Kje, zakaj? — Motiv organiziranja? — Aha, to je lahko pot, po kateri so Jugoslovani bežali iz taborišča Austrot — Norveška. Vse bolj so ob prebiranju literature o internirancih in o taborišču bili prepričani, da so ti ljudje zaslužili spomenik v obliki marša.

Trasa marša se je ponudila sama od sebe. Start od partizanske kolibe (kjer so begunci čakali na ugoden trenutek prečkanja meje) do Austrota, kjer je bilo taborišče.

In tako poteka od leta 1980 dalje vsako leto Partizanski marš — marš prijateljstva med Jugoslavijo in Norveško, organiziran na Norveškem, od leta 1981 dalje pa tudi v Jugoslaviji, v Samoborskem pogorju. Obeh pohodov se na pobudo in na stroške Jugoslovansko-norveškega društva Portorož udeležuje tudi mladina naše občine.

Nina RAVBAR

TRGATEV PLUS HOV HOV IN POLENTA

Mi, drogovci, držimo obljubo, kar smo rekli smo rekli, pa čeprav poteče vmes celo leto. Tako kot lani smo tudi letos povabili na TRGATEV delavce KOLINSKE, KI SO SE POVABILU ODZVALI Z VSO POTREBNO OPREMO.

Dne 2. 10. 1987 ob 19. uri, smo pričakali ekipo KOLINSKE v obrotu družbene prehrane v Izoli. Tu smo jih postregli z večerjo, nato pa jih pospremili do Debelelega Rtiča, kjer smo skupno no-

hovnega vodje. To je opazila ekipa KOLINSKE in nam zato napovedala tekmovalje, katerega smo seveda sprejeli in upali na našo visoko moralo (bilo nas je 6 proti 16). Naša ekipa bi zagotovo zmagala, če nas ne bi doletele nepredvidene organizacijske težave. Tajnica nam je kar naprej uhajala v bližnji gozdček. Iz zavisti smo za njo pošiljali izvidnice, kakor tudi za duhovnim vodjem in tako izvajali, nehoti, sočasno še akcijo NNP, namesto,

kuharjev izkazali kot slabi gostitelji. Piknika se je udeležilo le 9 predstavnikov DROGE, med njimi referentka za šport in rekreacijo, katero je trgatve tako izžela, da ji je še sedenje bilo mučno. Zagotovo je temu botrovala, v zadnjem času, pomanjkljiva športna aktivnost.

Tudi tokrat smo zaključili »močenje« v zgodnjih jutranjih

urah, z obvezo, da se naslednji dan trgatve nadaljuje pri glavnem organizatorju, t. j. pri SO-RI FRANCU.

Srečanje je bilo prijetno, slovo pa polno obljub, da se vidimo na martinovanju in popijemo vse vino, pridelano iz »lastne« trgatve.

N. R.

... Sprehod do Pomjana

Kdor pozna vodjo naše planške službe, bila je tudi udeleženka planinskega marša na Kamniško sedlo, bo verjel, da si z vodjem planinske skupine DROGE trdimo, da bi ji ustregla ko jo s preganjanjem po hribih pripravljamo do tega, da shujša še nekaj kil (če pa bi hotela obleči hlače, avtorice tega prispevka pa še nekaj kil več).

Prepričana sem bila, da sem si zapravila vse možnosti za dobro sodelovanje s pohodom na Kamniško sedlo; pri tov. Maruši pa ni tako. Od vseh prijavljenih pohodnikov sem se najbolj razveselila prav nje. Puške pa že ne bomo metali tako hitro v koruzo, mi je nasmevano dejala, vedno bolj poskočna Maruška in naš pohod se je še v dočak jutranjih urah pričel. Pot in markacija sta nas vodila mimo kapelice do večje domačije, ki je samevala v neurejenem okolišu. Pozanimali smo se, če smo na pravi poti, saj markacije že dalj časa nismo opazili. Lastnik domačije, kateri je pohitel s pohvalo, da je cela vala njegova, nam je potrdil pravo pot in nas opozoril, da moramo pri cipresi zaviti levo, čemur je Nina, katere je v tem delu prevzela vodstvo, sicer pa je bila zadolžena za zaledje, ubogljivo kot zna samo ona, prislunila. Skupina se je znašla v visoki travi in grmičevju in samo pesem »Bom grmov-

je posekal, travico požel...« ter registrirani vodja, ki je takoj našel pravo pot, sta nas rešila dodatne ure hoje. Po dveh urah hoji smo prišli do gozdička, kjer so ostre oči našle nekaj gob, veliko kostanja in lepih gozdnih jesenskih listov. Ker je vodja pohoda sprevidel, da sem dobra le za zaledje, pa še tisto se je kasneje izkazalo, da ne povsem, je odšel z glavnino skupine naprej, del skupine pa je užival dalje ob nabiranju gozdnih sadežev. Ko smo v glavnem vse obrali, smo se odpravili za glavnino, nakar zagledamo, da se vračajo z zgredene poti. Zopet sem nagajivo povzdignila glas v pesem, Glej, glej, kak mimo gre, še ne pogleda me... Po nekaj minutni skupni hoji smo prišli do slastnih tepk. In kakšne tepke bi bile, če ne bi pobrale in zaužile tega slastnega sadja. Zopet je manjša skupina zaostala in nato nadaljevala pot po daljši poti — pa ne hote. Očitno je vodja pohoda obupal nad menoj, kajti ves prepoten nam je prišel nasproti prepričan, da smo se zopet izgubili, (Prepevali smo že utečeno pesem).

(Nadaljevanje na 10. str.)

Ce verjamate ali ne — trgatve

čili oziroma močili do jutranjih ur. Ker je vodja ekipe KOLINSKE tov. Peter KOSI, verjetno zaradi vse premočnega obleganja nežnega spola, močno shujšal že pred prihodom na Primorsko, njegov prsni koš ni zmogel večjih naporov, kot je preglasiti vodjo drogine ekipe, tov. KEZUNOVICA. Naše prepevanje je imelo rušilno moč; morali smo peti tako kot nam je bilo zapeto oziroma zavpito. Naslednji dan smo se dobre volje in dela željni lotili trgatve v vinogradih na Debelem Rtiču, naša ekipa, žal, brez du-

da bi hiteli trgati grozdje. Zasedovali smo ju tudi zaradi tega, da bi lahko o vsem tem nekaj javno povedali. Kljub vsemu smo s skupnimi močmi nabrali nekaj več kot sedem ton grozdja, za kar naj bi dobili ob prvi, primerni, priliki »zagotovo visoko priznanje«. Vsi udeleženci trgatve pa dajemo visoko priznanje naši kuharski ekipi, saj nas je med trgatvijo oskrbel z izredno okusno malico in kosilom. Izredne pohvale je prejelo zelje, in sicer do najvišjih kulinaričnih ocen. Zvečer, na pikniku, smo se razen

Vesela družina — Kamniško sedlo

»Teško dostopen Pomjan«

Kras praznuje

RAZVOJ MESNOPREDELOVALNE INDUSTRIJE

Osnove mesno predelovalne industrije je najti v povojnih kmečkih zadrugah, katerih glavna naloga je bila oskrba prebivalstva. Meso pa je eden osnovnih prehrabnih artiklov. Takratna KZ Sežana je imela poleg razvijanja živinoreje, vinogradništva in poljedelstva, tudi mesnice in klavnico v Sežani. Leta 1953 se je osnovni mesarski dejavnosti pridružil še odkup pršutov preko KZ Stanjel. Naraščanje maloobmejnega prometa in veliko povpraševanje po mesu sta narekovala odpiranje novih mesnic, potreba po koncentraciji klavnic pa zaprtje klavnice v Sežani. Njene prostore so preuredili v skladišče.

Prvotni odkup pršutov, ki je obsegal tri do štiri tone letno, je naraščal do 10 ton v letu 1964 nato pa strmo padal do leta 1969, ko je povsem presahnil. Vzroke je iskati v upadanju reje domačih prašičev in zahtevi trga po založenosti z izdelki enake kakovosti.

Za to pa je bila potrebna organizirana proizvodnja te kraške specialitete, ki izrablja vse prednosti tukajšnjega podnebja. Družbena proizvodnja, katere začetki segajo v leto 1966, je začela skokovito naraščati in dosegla leta 1974, 175 ton suhih pršutov, kar je pomenilo mejo zmogljivosti tedanjih prostorskih proizvodnih možnosti in tehnologije. Pršute, ki so se pripravljali (solili in prešali) pretežno v Sežani, se je sušilo po dvanajstih kaščah v osmih kraških vaseh.

Zaradi vrste pomanjkljivosti in nezmožnosti širjenja je Kras, tedaj še v okviru tozda Notranja trgovina, leta 1976 zgradil v Sepuljah pršutarno z zmogljivostjo 100.000 kosov pršutov letno. To je tedaj pomenilo za tovrstno dejavnost revolucionarni dosežek in edini tovrstni objekt v Jugoslaviji.

... SPREHOD DO POMJANA

(Nadaljevanje z 9. str.)

Vso pot nam je bilo vreme naklonjeno, le po zaužitem kosilu, katero se je neznansko dolgo kuhalo, saj je gostilničarka imela le pet litrsko posodo za kuhanje njokov, se je spustila megla in zapihal mrzel veter.

Odločili smo se, da je bolje čimprej vrniti se v dolino, tokrat po trasirani planinski poti, za katero smo bili vsi mnenja, da niti slučajno ni tako lepo izpeljana, kot je bila naša, pa tudi prehitra je.

Da ne bi kateri od meščanov mislil, da smo veliko manj časa hodili na POMJAN kot smo hodili na Kamniško sedlo — mi planinci DROGE imamo več dobrih planinskih navad, zato so naša vračanja domov dolgotrajna.

Ta potopis sem napisala z namenom, da sporočim vodji planinskega pohoda, da se je s pohoda že vrnilo tudi zaledje.

N. R.

Hkrati z združitvijo delovnih organizacij Kras Sežana in Agraria Koper leta 1977, se je iz tozda Notranja trgovina odcepila mesarska delovna enota in se združila v klavnico Sečovelje iz KZ Lucija (zgrajeno 1969) in oblikovala nova delovna organizacija MPI Sežana s tozdoma Proizvodnja in predelava mesa in Mesnice. Kras MPI se je izoblikovala v nosilko predelave mesa in oskrbe velikih porabnikov ter maloprodaje mesa in mesnih izdelkov in dosegla pravi polet v razvoju, kar potrjujejo številna priznanja za kakovost z različnih živilskih sejmov.

Samostojen razvoj mesnopredelovalne industrije Kras se je nadaljeval tudi po reorganizaciji, ko je postala tozda Droge. Zaradi širjenja pršutarstva, zahtev domačega trga po oskrbi z mesom, zahtev turizma v sezoni in izvoza je potrebno iskati surovino tudi zunaj obalno kraške regije. Zato je začel Kras 1981 sovlagati v izgradnjo prašičjih farm v Gornji Radgoni, Brčkem in v Veliki Planini.

Odkup živine v regiji, sovlaganja v farme in dopolnilni program proizvodnje mesnih izdelkov, zlasti kraških specialitet so zaokrožili dejavnost Krasa.

Ob podpori sozda in sovlagateljev je kolektiv MPI Kras uspel leta 1981 obnoviti objekt klavnice v Sečoveljah. Pravilnost te odločitve je bila potrjena leta 1982, ko je komisija EGS klavnici podelila registracijo in s tem status izvozne klavnice za dežele EGS. Ta uspeh je kolektivu dal nov polet. Naslednje leto so bila na vrsti vlaganja v pršutarno, ki je v šestih letih od zgraditve, povečal letno proizvodnjo na 80.000 pršutov in 400 ton ostalih kraških specialitet kot so kraška panceta, zašinek, zavita panceta.

Nov tehnološki postopek s klimatizacijo omogoča prilagajanje zahtevam trga s stalno prisotnostjo brez sezonske in vremenske pogojenosti ter stalno visoko kakovost.

Zadnja velika pridobitev kolektiva TOZD KRAS MPI Sežana pa je nova hladilnica z zmogljivostjo 1000 ton, poleg klavnice v Sečoveljah, ki pomeni hkrati tehnološko celoto. S tem je odpravljena pomanjkljivost v zamrzovanju, hlajenju in skladiščenju mesa na tem območju in zagotovljena stalna oskrba z mesom domačega prebivalstva, turizma in izvoza. Posebej velja poudariti, da je hladilnica dobila izvozno registracijo za dva dodatna proizvodna programa, zamrzovanje in konfekcioniranje.

Kaj pa jutri? Zmogljivosti sedanje pršutarne so polno izrabljene, uporablja se

Ob boleči izgubi moje drage mame

STOPAR Zofke

se iskreno zahvaljujem sodelavcem za izrečena sožalja in denarno pomoč.

STOPAR Miran
in ostalo ožje sorodstvo

tudi sušilnice pri kmetih koope- rantih. Potrebe trga narekujejo povečanje proizvodnje in razširitev proizvodnega programa ter modernizacijo tehnologije v obstoječi pršutarni. Izdelana je že dolgoročna zasnova širitve proizvodnih zmogljivosti, tako, da bi ta v končni fazi na lokaciji v Sepuljah znašala 300.000 kosov pršutov letno. Ta velikost hkrati predstavlja tisto, ki je v okviru enega objekta še obvladljiva. V ta namen je že pridobljeno zemljišče ter zagotovljena oskrba z vodo in električno energijo. Tudi prostorski del družbenega plana občine je to območje predvidel za pršutarsko dejavnost. Prostorska širitev pršutarne predvideva dozidavo objekta k obstoječi pršutarni za proizvodnjo govejega pršuta z vsemi tehnološkimi zahtevami. Dograjena no-

va pršutarna bo imela sodobno pakirnico in spremljajoče infrastrukturne objekte. Zaradi finančne zahtevnosti investicije je celotna zasnova projekta urejena po fazah, ki se lahko izvajajo ločeno, so finančno manj zahtevne, vsaka posebej pa je sestavni del zaokrožene tehnološke celote. Sečoveljski klavnica in hladilnica sta prisiljeni že zaradi ohranjanja izvoznega statusa, stalno vlagati v posodabljanje in obnovo objektov.

Celoten kolektiv TOZD KRAS MPI (po 1. 1. 1988 samostojne enovite DO KRAS MPI) se bo še naprej, kot se je doslej, prilagajal zahtevam trga, domačega in tujega. Le v tem je razvoj in v zdravi konkurenci na jugoslovanskem trgu, ki spodbuja dobre in ustvarjalne k še boljšemu.

Danica Smrdu-Martinčič

Ustanovitev družbenega sveta za morsko ribištvo

Po obdobju dolgoletne stagnacije morskega ribištva (1960—1979) so bili izdelani programi razvoja ulova in predelave rib. Zaradi nedorečenosti na področju zagotavljanja sredstev za realizacijo programov so ti ostali več ali manj na papirju. Z izrednimi naporji je uspelo realizirati del programa obnove ribiške flote in zgraditi nov obrat za predelavo plavih rib.

Ekonomski položaj panoge ne omogoča hitrejšega razvoja zaradi česar obstajajo ocene in ugotovitve, da ne izkoriščamo morja v dovoljni meri za pridobivanje hrane iz morja (ulov in predvsem marikultura). Z morskim ribištvo se v Sloveniji ukvarjata le TOZD Riba in TOZD Delamaris. Možen izhod ribištva iz sedanje krize je v realizaciji sanacijskega programa, t. j. prestrukturiranju predelave, v povečani prodaji svežih rib in marikulturi.

Za pokrivanje izgube ribištva po ZR 1987 in sanaciji ribištva je dala Poslovna skupnost živilske industrije Slovenije pobudo za ustanovitev družbenega sveta, ki bi sodeloval pri oblikovanju dolgoročnega programa razvoja morskega ribištva, predlagal ukrepe in aktivnosti za sanacijo stanja, spremljal uresničevanje sprejetih ukrepov, zagotavljal vključevanje ustreznih organov in investicij za razreševanje problematike morskega ribištva in izvajal ostale aktivnosti za sanacijo TOZD RIBA in DELAMARIS.

Na 4. izredni seji je Delavski svet DO »DROGA« sprejel sklep o pristopu k dogovoru o ustanovitvi družbenega sveta za morsko ribištvo. Predlog o ustanovitvi je bil osnovan v želji, da bi reševanje problematike morskega ribištva prenesli na republiško raven.

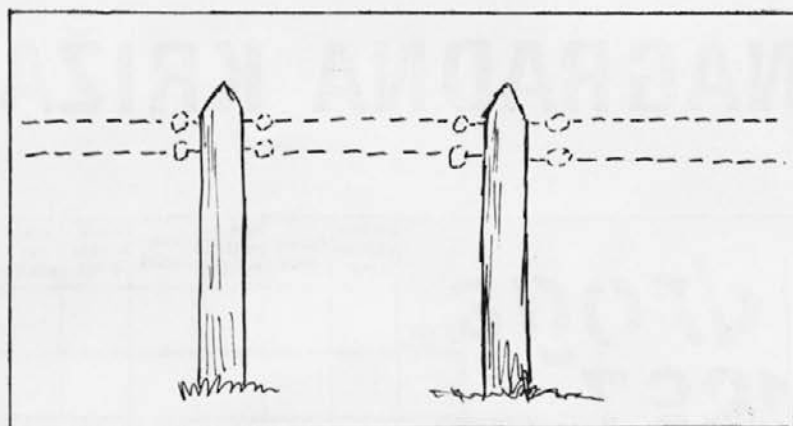
Skupina direktorjev državnih podjetij iz Zambije na obisku v naši delovni organizaciji.

Med pogovorom s predstavniki DO Droga. Goste so zanimali predvsem problemi koordinacije med samoupravnimi organi in upravnimi.

Drogin silvestrski TV spored

- 08.00 — Prva jutranja poročila — za vesel začetek dneva vam bomo zamolčali nekaj novic
- 08.15 — Za dobro jutro — Kvintet »Na vrhu« bo pokazal, kako ga zna svirati
- 09.00 — Živ-žav — Otroška oddaja, v kateri bomo najmanjšim gledalcem predstavili pravljice, ki smo jih poslušali v naši DO v letu 1987
- 10.00 — Se pomnite, tovariši? — Intervju s tovariši naših TOZD, ki so se odločile za odcepitev
- 11.00 — Dopoldanski koncert našega pihalnega orkestra, kjer bomo imeli priliko videti, kdo ga je letos posebno krepko pihnil
- 12.00 — Kmetijska oddaja — Tokrat je posvečena živinoreji in pravnemu krmljenju živine, kar pomeni, da bomo s kamero obiskali nekaj renoviranih obalnih gostinskih lokalov
- 12.45 — Kratka športna poročila — Predstavili bomo že znano a večno svežo panogo skakanja s stolčka na stolček
- 13.00 — Skrita kamera — Videofonski posnetki iz pisarn in drugih oddelkov v času, ko so šefi odsotni. Oddajo zlasti priporočamo šefom.
- 17.00 — Muppet show — Videli boste, kako včasih izgleda in kako se konča poslovna večerja.
- 18.00 — Kulturna oddaja — Zajemala bo nekaj podatkov o izražanju in pegevarjanju, kakršno je v modi danes
- 19.30 — TV dnevnik
- Zunanjepolitični komentar bo govoril o različnih načinih prinosu tuje valute v našo državo ter o akumuliranju tuje valute izven naše države
- Domačih novic v pravem pomenu besede ne bo, ker o vsem že vrabci čivkajo
- Športna poročila bodo osvetlila ukinitve reprezentance »Gostilna Istra« in omenila nujnost ukinitve drugih podobnih reprezentanc
- Na koncu vremensko poročilo s poudarkom na razlagi sušnih obdobij in nevarnosti uničujočih plazov
- 20.00 — Silvestrski spored
- Kot običajno ga začnejo domači humoristi s poslovnim poročilom za leto 1987
- Ples na vodi — Zabavno-glasbeni vložek o TOZD RIBA. Nastopajo samoupravljavci, scenarij in režija dobrnamerni A. Neimenovani
- I ja tebe, i ti mene... Za tem naslovom se skriva nekaj zabavnih in avtentičnih posnetkov o medsebojnih odnosih v naši DO
- Opolnoči novoletna voščila pod skupnim geslom Kaj nam pa morejo...
- Sledi, kot vsako leto, plesna glasba (ve se, kdo bo plesal, ne ve pa se še čisto zagotovo, kdo bo igral do konca)

S. POŽAR

Nagradna rebusa 1 in 2

Prvi rebus skriva ime slovenske DO, drugi pa njen znan in cenjen izdelek. OBE REŠITVI pošljite v uredništvo NG najkasneje do 31. 1. 1988.

Pravilne rešitve bomo upoštevali pri nagradnem žrebanju.

10 let življenja — MOPZ KUD »Karol Pahor«

Pred kratkim je MOPZ KUD »KAROL PAHOR« iz Pirana slavil desetletnico obstoja. Ob tej priliki so se člani zbora zahvalili vsem, ki so jim v 10-letih dela nudili pomoč, posebno zahvala pa je bila izrečena pokroviteljici zbora, t. j. DO DROGI PORTOROŽ.

Zbor je bil ustanovljen leta 1976, ko so se na željo SZDL in upokojencev zbrali pevci pod vodstvom tov. Adolfa KRASNE. Hrbtenico novega zbora KUD »Karol Pahor« so tvorili predvsem pevci bivšega piranskega okteta ter nekateri fantje, ki so peli po raznih zborih širom Primorske.

Januarja 1977 je bilo v zboru 35 pevcev. Zbor se je večal. V minulih 10-letjih je v zboru so-

delovalo kar 90 pevcev.

MOPZ KUD »Karol Pahor« se je prvič predstavil ljubiteljem petja v dvorani portoroškega auditorija meseca marca 1977. V prvem petletnem obdobju je imel zbor kar 111 nastopov v domovini in tudi v tujini.

V drugi polovici leta 1981 je umetniško vodstvo zbora prevzela tov. Helena JUREŠ, ki ga vodi še danes.

Od koncerta ob 5. obletnici zbora, maja 1982, do danes je zbor imel še ogromno koncertov. Vrhunec prizadevanj je MOPZ doživel na 12-dnevni turneji na Norveški. Zbor je s svojo vedrino in umetniškim pristopom osvojil srca poslušalcev in zato prejel eno najvišjih norveških kulturnih priznanj ODLIKOVANJE Z ZLATIM VENCEM IN IMENOVANJE VITEZOV IV. R. DA.

Med najpomembnejšimi priznanji, ki jih je zbor prejel je tudi plaketa za desetkratno udeležbo na taboru pevskih zborov v Stični.

Kvaliteta programa zbora je iz leta v leto naraščala.

Danes program vsebuje tudi pesmi iz renesanse ter pesmi tujih narodov, predvsem pa se kvaliteta petja zbora izraža v uglašeni muziciranju.

Povzetek govora ob 10-letnici MOPZ KUD »KAROL PAHOR«

Kunigundini zaupni pomenki

Draga Kunigunda,

se ti ne zdi, da v zadnjih tednih v naši DO vse preveč govorimo o tem, koliko bo TOZD in sektorjev in kdo bo vodja tega ali onega sektorja oziroma direktor te ali one TOZD, vse premalo pa se sliši o tem, kaj in kako bomo morali delati (skupine ali posamezniki), kakšne so konkretne zadolžitve vodilnih in njim podrejenih samoupravljavcev?

Se ti ne zdi, da s takim blabl in sploh s sestankovanjem okrog organizacije zgublamo dragoceni čas? Se ti ne zdi, da bi bile te zadeve lahko urejene s precej manj hrupa in dosti hitreje, če bi segla vmes trda roka?

Bojevitež

Koliko časa pa si v službi da postavljaš taka zastarela vprašanja? Kdaj je pa še bilo delo na prvem mestu? Glede trde roke pa tole: ne moreš kar nenadoma kresniti po buči nekoga, katerega si nekaj let milo božal!

Draga Kunigunda, slišal sem, da našo DO v kratkem doletijo razne kadrovske spremembe na vrhu. Kaj veš ti o tem?

Nepoučen

Zakaj si uporabil besedo »doležijo«? Ali take spremembe enačijo z naravnimi katastrofami?

Draga Kunigunda,

zakaj tudi v SFRJ ne uvedemo smrtnih kazni za gospodarski kriminal, kot imajo to urejeno v Sovjetski zvezi?

Škodoželjni Zoro

Zato, ker bi zmanjkalo površin in zemljišč za pokopališča.

Draga Kunigunda,

v zadnji številki tega glasila je nekdo ostro kritiziral uživanje alkohola na delovnem mestu. Zakaj pa nihče ne kritizira tesnih prijateljstev, saj se temu pojavu celo v pokvarjenem zahodnem svetu poslovni krogi skrbno izogibajo?

Na to vprašanje ne morem dati odgovora, ker imam tudi sama nekaj tesnih prijateljstev (brez njih bi že bila ob službo).

Draga Kunigunda,

ondan je moj šef skorajda doživel infarkt, ko je njegovo nogometno moštvo slabo igralo, to, da on sam slabo vrši svoje delo, pa ga pušča mirnega. Mi znaš to razložiti?

Zmeden

Znam: če njegovo moštvo slabo igra, tvega izgubo pri športni stavi. Če pa on sam slabo dela, nič ne izgubi. Jasno?

S. Požar

POZDRAVLJENA

Stella maris

ZVEZDA MORJA!

TUDI TI OBLIKUJEŠ IZDELEK

V Studiu marketing Delo smo mnjenja, da ima Droga vse pogoje za to, da postane najuspešnejša delovna organizacija za tiste prehranske programe, v katere smo vključili nove izdelke, jim dali nova imena in jim prav zdaj pripravljamo novo obleko. Tržišču moramo ponuditi izdelke, ki so po okusu potrošnikov, obleči pa jih moramo v sodobno embalažo, privlačnih oblik, barv in ilustracij. Že ko smo ugledali na novo potiskano pločevino in dobili na vpogled prve zloženke za ribje konzerve nove blagovne znamke Stella maris, smo bili prepričani, da so se začeli v Drogi rojevati izdelki, ki se bodo vsaj po zunanjem videzu lahko kosali s katerikoli izdelkom na svetovnem trgu. Ribjim izdelkom Droge smo dali visoko psihološko vrednost, ki bo že vnaprej zbujala zaupanje potrošnikov in kar je še pomembnejše, pripravljeni bodo tudi dražje plačati naše izdelke kot pa izdelke konkurence.

S tem seveda še nismo vsega napravili. Izredno pomembno je, da

bodo izdelki v konzervah in ostalih embalažah tudi v resnici zelo kvalitetni. Potrošnik gre samo enkrat na led; če bo v novi konzervi našel star izdelek, bo konec zaupanja v novo blagovno znamko. Prav zaradi tega se je zadnje mesece v razvojnih oddelkih Droge marsikaj dogajalo. V nabavi so postali izbirčni pri nabavljanju surovin, vendar tudi to še ni vse.

Iz najuspešnejših držav kot so Japonska, Nemčija, Koreja, pa tudi iz ZDA, dobivamo v zadnjem času sporočila, da je v bistvu najmodernejša tehnologija, ki edina lahko poskrbi za uspešnost delovnih organizacij, dobra psihološka klima v delovni organizaciji. Dobra klima je tam, kjer ljudje radi hodijo v službo, imajo veselje do dela in so seveda za svoje delo tudi primerno nagrajeni. Posebej je pomembno, da se tudi sleherni delavec zaveda, da je uspeh delovne organizacije odvisen od njega. Če delovna organizacija zmaguje na tržišču, potem se delavci počutijo kot zmagovalci. Vse raziskave, le-

po potiskana pločevina, krasni propagandni filmi na televiziji in lepo zveneče ime za Stella maris bodo za med staro šaro, če ne bodo ribiči takoj ohladili rib, tako kot je treba, če ne bodo tovarnjaki prišli pravočasno v пристanišče in prevzeli dragocenega tovara, če ribe ne bodo hitro, hitro prišle do predelovalnih strojev, in če delavke za tekočimi trakovi ne bodo imele stalno pred očmi, da je to tista konzerva, ki jo bo odprl morda nekdo na Švedskem ali v Ameriki ali pa v Mariboru. Vsakdo, od ribiške ladje pa do prodajnih polic, bo ustvarjal uspeh ali pa neuspeh novih izdelkov Stella maris. Vsi delavci, ki so vpleteni v proizvodnjo in prodajo ribjih izdelkov, so na težki preizkušnji. Tokrat bo treba zmagati. Novih priložnosti ne bo več. Imeli bomo novo, privlačno ime novih izdelkov, izjemno lepo embalažo in še kar primerne tehnologije za ulov in predelavo ribjih izdelkov. Če je v delavcih želja po uspehu, vera v prenovu izdelkov, potem bomo zmagali.

MIMOGREDE:

Tako kot smo skupaj pripravljali načrt za pripravo novih izdelkov, tako smo skupaj napisali in pripravili prilogo za interno glasilo. Pričujoča priloga je torej delo delavcev Droge in delavcev Studia marketing Delo iz Ljubljane.

KAKO BOMO POSPREMILI STELLA MARIS NA PRODAJNE POLICE

Dober izdelek, ki je povrh še »lepo oblečen«, mora seveda postati poznan. Ljudje morajo vedeti zanj. Zato smo v Studiu marketing Delo pripravili akcijo, ki bo seznanila široko javnost z novo blagovno znamko Stella maris, ki prihaja iz Droge in prinaša na prodajne police nekaj novega – novega v smislu kvalitete in pestrosti. Gospodinje se morajo zavedati, da je Stellamaris program izbranih morskih sadežev.

In kako bomo to storili?

Na televiziji se bo vrtel 45-sekundni film, ki bo prikazoval prihod ribiške ladje Stella maris v pristanišče. Prepevanje ribičev se bo prepletalo s prepevanjem množice ljudi v pristanišču, ki čaka na ladjo in pripravlja pravo pravcato fešto. »Pozdravljena Stella maris, zvezda morja«, je pozdrav množice, ki simbolično ponašarja tudi pozdrav novim izdelkom na prodajnih policah.

Televizijska sporočila bodo podpirala tudi aranžirana radijska sporočila: humoristična, vesela in simpatična. Naj vam napišemo scenarij enega od njih.

Ženski, tako po primorsko, kričeče, kot bi se pogovarjali vsaka s svojega okna.

Miranda: Ma ben Mirela, a veš, da so v Drogi skuhalo lep kažin.

Mirela: Dio bono, kaj ne poveš Miranda. Pa kej so skuhalo?

Miranda: Nove konzerve delajo. Jim rečejo Stella maris.

Mirela: Ma oštja, to je kot zvezda morja.

Miranda: Ma je res prava zvezda morja. So se vsi tako potrudili: ribiči, pa punce in sploh vsi. Kaj bi ti še govorila. Ben sem jih probala. So res dobre.

Mirela: Pa kdo ti je vse to povedal.

Miranda: Moj dedec. On je tam vrtar, pa vse ve. Veš, je ves ponosen na to.

Mirela: No, to moram pa takoj kupit. Čao, Miranda!

Miranda: Čao, Mirela!
Glasba iz filma.

Spiker: Stella maris iz Droge je izbran, skrbno pripravljen program morskih sadežev.

Po revijah in časopisih bodo barvni in črnobeli oglasi obveščali gospodinje o novih izdelkih iz Droge z velikimi mastnimi naslovi: POZDRAVLJENA STELLA MARIS, ZVEZDA MORJA! Istočasno pa bodo strokovnjaki pisali članke o najrazličnejših možnostih priprave ribje hrane, kot tudi

o koristnosti ribe v vsakdanjem jedilniku.

Razmišljamo tudi o pismih, ki bi jih pošiljali po pošti gospodinjstvom. Na prijazen način bi jih obvestili, da prihaja v trgovine Stella maris.

No, pa to so še načrti.

Prav gotovo pa bo veliko drobnarij na prodajnih mestih. Nekatere so že v delu. Tako se pripravljajo posebni ključki za odpiranje konzerv, mrežica z ribiškim plovcem in serijo konzerv, priponke za prodajalce in tudi potrošnike, mali blokci za gospodinje, brošurice receptov, pa še kaj. V trgovinah, kjer bodo izdelki Stella maris, naj bi bile velike in male zastave, nalepke, ki bi vodile do prodajnih mest, veliki transparenti naj bi vabili v trgovine.

Še prav posebej se veselimo posebne prodajne stojnice, ki bi lahko simpatično dopolnjevala ponudbo naših izdelkov na terenu. Mislimo, da se bomo spomnili še česa. Sicer boste pa videli. Prepričani smo, da bodo akcija in vse drobnarije okoli akcije všeč širokemu krogu potrošnikov. Predvsem pa bodo začeli kupovati naše izdelke, za katere se skupaj trudimo, da bodo res taki, kot si jih ljudje želijo.

»PA NE BOMO OSTALI SAMO PRI TEM«

STELLA MARIS ni edini program, ki ga v bližnji prihodnosti nameravamo realizirati v Drogi. Kmalu se bodo pridružili še trije drugi in sicer:

1. program dodatkov jedem, začimb in vložene zelenjave,
2. program zeliščnih čajev,
3. program mlevskih proizvodov in nekoliko kasneje
4. program neprehrambenih proizvodov.

Programi bodo nosili svoje ime v skladu s sprejeto politiko družinskih blagovnih znamk.

Namen uvajanja novih programov je naslednji:

- repozicioniranje dela obstoječih programov,
- novi proizvodi višje vrednosti,
- večji dohodek.

Vsi proizvodi, ki se bodo uvajali v novih programih, bodo izpostavljeni temeljitim tržnim razi-

skavam in celovitemu oblikovanju trženjskega spleta (izdelek, asortiman, distribucija, cena, tržno komuniciranje).

Verjamemo, da bo s temi proizvodnimi programi zagotovljena solidna proizvodna osnova za nadaljnje oblikovanje dolgoročne strategije Droge, za doseg statusa sodobne prehranske industrije prihodnosti.

STELLA MARIS V NOVI OBLEKI

Razgovor z Egonom Bavčerjem, vodjem oblikovanja v SM Delo, ki je napravil novo podobo našim izdelkom

V: Nova embalaža za Stella maris nas je presenetila. Že na prvi pogled je drugačna od tiste, ki smo je bili vajeni doslej.

O: Drugačna? Da, seveda. Saj stvari dajemo v embalažo prav zato, da bi se razlikovale ena od druge. Veseli me, da ste razliko opazili na prvi pogled. Prav pogled sem namreč želel pritegniti.

V: Bi lahko nekoliko obširneje povedali, zakaj ste se odločili prav za te barve in oblike?

O: Saj se pravzaprav nisem jaz odločal. Pustil sem, da se je stvar sama odločila namesto mene. Predvsem sem se želel izogniti fotografiji. Še tako lepa fotografija mrtve ribe ne vzbuja teka, da bi žive ribe kazali na konzervah, pa tudi ne gre. Po drugi strani pa sem

hotel uporabiti konotacije, ki jih vzbuja morje: to je kraj, kjer vedno sije sonce, vedno je prijetno in toplo, dekleta so razgaljena. Skratka, tja hodimo na počitnice, tam se znebimo vseh skrbi. Namesto živih rib torej žive barve. Vsaka škatla, v katero je spravljena pločevinka Stella maris, je kakor razglednica z morja.

V: So vas res vodili samo dekoraterski nagibi?

O: Seveda ne. Embalaža je površina, na kateri proizvajalec zapisuje svoja sporočila. Temeljna likovna informacija vsake škatle iz niza Stella maris je vsebina pločevinke. Že bežen pogled pove, za kakšno ribo gre in kako je pripravljena. To bi seveda lahko tudi samo zapisali s helvetic in zraven prilepili še bolj ali manj veristično podobo ribe ali ribiča. Toda Stella maris je program, v katerem se kvaliteta priprave konzerviranih rib približuje hrani v dobri obmorski kono-

bi. Zato embalaža ne govori zgolj o skrbnosti, kakovosti izbranih surovin in strogih postopkih priprave, ampak tudi o ustvarjalnem veselju. Kuhanje je kreativno delo, tudi ob načrtovanju nove embalaže se nisem mogel izogniti temu, da naredim nekaj novega.

V: Zato žive barve in nekoliko nenavadne oblike?

O: Da, žive barve. Domačega oblikovanja prehrambenih proizvodov se še vedno drži strah pred živahnostjo in drznostjo. Zdi se mi, da še vedno živi v časih, ko so hrano stresali v vrečke iz rjavega papirja ali zavijali v sive plahte. Danes hodimo po hrano v markete. Posežemo po tistem, kar nam je všeč. Najprej pa nam je všeč prijetna oblika, ne? Čemu bi se skrivali za enobarvne zaslone, kakor da bi želeli zamolčati, kaj pravzaprav proizvajamo in kako dobri smo. Na police sem hotel vnesti nekaj življenja, te ribe še migajo. Glede nenavadnih oblik je pa tako, da so nenavadne samo toliko časa, dokler se jih ne navadimo. Danes pa je to zelo hitro. Embalaža je dobra, če jo ljudje pogrešijo, kadar je ni na policah. Bledih in neizrazitih oblik pa ne pogrešimo tako hitro, ne?

»ZAKAJ SMO SE ODLOČILI ZA STELLA MARIS?«

STELLA MARIS

je morski proizvodni program, v okviru katerega so izbrani in na najboljši način predelani morski sadeži. Vključene so različne vrste rib, kot so:

- tuna, skuša, sardela, papalina, inčun
- školjke, raki, lignji...
- različne zelenjave
- različna olja – olivno, semensko
- lasten sok

Najpomembnejša značilnost predelanih morskih proizvodov je neuporaba kemičnih konzervansov, ki ob znanih dejstvih o zdravilnosti ribje hrane prispeva k ohranitvi naravnosti tudi po predelavi iz morja »utrganih« ali pridelanih morskih sadežev.

V program STELLA MARIS so vključeni samo proizvodi, ki ustre-

zajo najstrožjim merilom kontrole kvalitete in jim je skupno, da zadovoljujejo standarde za I. kvaliteto. Ideja za program STELLA MARIS izvira iz projekta »zdravi proizvodi«, ki sta ga skupaj pripravila razvoj in marketing s ciljem: razviti pomembno skupino proizvodov, ki bodo ustrezali zahtevam izrazitega svetovnega trenda rasti bolj zdravih, bolj naravnih proizvodov, ki zadovoljujejo potrebe ljudi pri njihovem iskanju bolj zdrave prehrane oz. zdravega načina življenja.

Naša izjemno pomembna dejavnost je ribištvo, gojitev morskih sadežev in predelava, zato smo se odločili za repozicioniranje (večje uveljavljanje) morskih proizvodov, ki ustrezajo zahtevam potrošnikov po dobri morski hrani.

Izbor najboljših morskih proizvodov iz naše delovne organizacije smo tako zaokrožili v proizvodni program, ki smo ga zaradi zahtev mednarodnega trženja poimenovali STELLA MARIS.

Z recepti in izborom izdelkov smo se poskušali maksimalno približati okusu in željam potrošnikov. Posebne skrbi je bila deležna embalaža – design, saj uvajamo litografirane pločevinke, ki bodo zapakirane v lične kartončke in nadalje v izboljšano transportno embalažo.

Cilj programa STELLA MARIS je učinkovito zadovoljevanje potrebe potrošnikov in ustvarjati primeren visok dohodek za perspektivno poslovanje morskih dejavnosti.

MARKETINŠKI PRISTOP – ZAGOTOVILO ZA USPEH

V agenciji Studio marketing Delo se že 15 let trudimo uveljaviti v naše gospodarstvo marketinški pristop poslovanja. Osnovno bistvo takega pristopa je v tem, da ob procesu menjave na trgu pride do zadovoljstva potrošnikov na eni strani ter dobrega poslovnega rezultata proizvajalca na drugi strani. Trenutna splošna gospodarska situacija pa potrjuje dejstvo, da se v Jugoslaviji tržni pristop k poslovanju le s težavo uveljavlja.

V SM Delu smo bili zadovoljni, ko je v letu 1986 prišlo do dogovora o sodelovanju med DO Droga in našo agencijo. Sredi tega leta je bila namreč s strani Droge jasno izražena odločitev, o uveljavitvi tržne filozofije poslovanja. SM Delo se je dela lotil na strokoven način in izdelal posebno študijo za celoten proizvodni program Droge. Ta naj bi predstavljala izhodišče za nadaljnje korake pri uveljavitvi tržne orientacije, usmerjene na potrebe in motive potrošnikov. Osnovne ugotovitve, ki nam jih je dala analiza obstoječega stanja in raziskava potrošnikov, so bile, da se DO Droga srečuje s preobsežnim asortimanom proizvodov, z neustrezno politiko blagovnih znamk ter da uvaja malo uspešnih novosti, kar poleg ostalih faktorjev predstavlja razlog za slab poslovni rezultat. Na tej osnovi je bila sprejeta odločitev o razvoju izdelkov v smeri izboljšanja kakovosti, doseganja višje vrednosti in pozicije teh proizvodov na trgu. Definirana je bila usmeritev v politiko družinskih blagovnih znamk ter razvoj novih posebnih izdelkov in v SM Delu smo izdelali predlog oblikovanja izdelčnih skupin oz. programov z enotno blagovno znamko za celotno Drogino proizvodnjo. Eden izmed teh programov je tudi program morske hrane, v katerega so vključeni vsi proizvodi iz rib in ostalih morskih sadežev in je bil v operativnem terminskem planu uvajanja novih programov na tržišče določen kot prvi. Morski program smo poimenovali Stella maris, vseboval pa naj bi izbrano in na najboljši način predelano morsko hrano, kar predstavlja osnovo za pozicioniranje celotnega pro-

grama v okviru družinske blagovne znamke. Le-ta naj bi zagotovila enovito percepcijo in pozicijo v očeh potrošnika. Za uspešno uveljavitev nove blagovne znamke na jugoslovanskem trgu ter doseganje boljših poslovnih rezultatov pa je poleg ustrezne embalaže, imena ter tržnega komuniciranja potrebno zagotoviti še vrsto ukrepov znotraj same Droge. Nujni so predvsem ukrepi in zagotavljanje njihove stalnosti na področju ustrezne kvalitete proizvodov, organizacije dela, motivacije zaposlenih, razvoja novih izdelkov ter vodenja in spremljanja ustrezne ekonomike. Vlogo koordinatorja med navedenimi poslovnimi funkcijami in trgom oz. potrošnikom mora v celoti prevzeti služba marketinga. Le v tem primeru lahko pričakujemo dobre poslovne rezultate novega programa Stella maris.

Pred izdelavo idejnega projekta akcije tržnega komuniciranja smo zbrali in obdelali vrsto podatkov o trgu, konkurenci in potrošniku. Na osnovi ugotovljenih možnosti, ki niso majhne, smo lahko definirali ustrezne cilje trženja, komuniciranja, ciljno skupino potrošnikov, taktiko uvajanja nove blagovne znamke na trg, kakor tudi ustrezno kreativno strategijo. V prvi fazi je v program vključenih 16 izbranih proizvodov, ki v celoti ne predstavljajo bistvene novosti na trgu, zagotavljajo pa višjo kakovost v primerjavi z že obstoječimi konkurenčnimi proizvodi. S tržnim komuniciranjem bodo dosegli zavedanje in enovito percepcijo nove blagovne znamke Stella maris pri potrošnikih. Stella maris bo vsebovala široko paleto izbrane in na najboljši način pripravljene morske hrane ter bo predstavljala potrošnikom jamstvo kvalitete in pestrosti, s čimer bo potrošniku olajšana odločitev za nakup. Z nadaljnjim postopnim uvajanjem novih posebnih izdelkov bomo skladno z opredelitvami v projektu sčasoma razširili našo ciljno skupino potrošnikov in dosegali še višjo pozicijo in s tem tudi višjo akumulativnost posameznih proizvodov.

Tržni cilj projekta je v letu 1988 pro-

dati celotno proizvedeno količino novega programa, ki naj bi predstavljala ca. 30% vseh proizvedenih količin in ca. 40% realizacije TOZD Riba in TOZD Delamaris. Komunikacijski ton akcije tržnega komuniciranja bo všečen, veder, optimističen in nekoliko pompoznen in bo zbudil pozornost in hkrati informiral našo ciljno skupino. V projekt je vključeno poleg komunikacij s potrošnikom tudi komuniciranje s poslovnimi partnerji in komuniciranje z lastno javnostjo. Rojstvo in uvajanje novih izdelkov oz. nove blagovne znamke na trg zahteva vlaganje precejšnjih sredstev v tržno komuniciranje s ciljem objektivno informirati potrošnika, kar predstavlja dolgoročno investicijo. Sredstva morajo biti smotrno uporabljena, zato smo posebno pozornost v projektu posvetili predlogu finančno-terminskega media plana komuniciranja.

Po uvedbi naših novih izdelkov na tržišče, predvidoma sredi januarja leta 88, bomo s spremljanjem doseganja komunikacijskih in trženjskih ciljev sprotno predlagali tudi ukrepe za optimalno vodenje izdelkov nove blagovne znamke po njihovi nadaljnji življenjski krivulji.

Program Stella maris predstavlja le začetek celotnega projekta repozicioniranja DO Droga. Že v letu 1988 bomo morali realizirati vrsto nalog tudi pri ostalih novih programih.

Stella maris

